

Pravilnice: Ljubljana, Puccinjeva
ulica 5 — Telefon 31-23, 31-24
31-24
Nesratni oddelki: Ljubljana, Puccin-
jeva ulica 5 — Telefon 31-23, 31-24
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri
poštno čerkovnem zavodu št. 17.749,
za ostale kraje Italije Servizio Conti
Corr. Post. No 11-3118
IZJAVLJENO ZASTOPSTVO za ogla-
se in Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A.
Milano

UJIRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Lit. 15.—
za inozemstvo pa Lit. 22.80

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinjeva ulica št. 5,
telefon 31-22, 31-23, 31-24

Rokopis se ne vračajo

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.
Milano

Uspešni letalski napadi

Pri Mekiliju spopadi izvidniških oddelkov — Učinkovito bombardiranje sovražnih letališč

Glavni Stan oboroženih Sil je objavil večerj naslednje 656. službeno vojno poročilo: Na čironski fronti ni bilo nič omenbe vrednega.

Letalske sile so operirale v ozračju nad Malto. Tri letala so bila uničena na tleh. Nemški lovci so v letalskih spopadih sestrelili 8 sovražnih letal.

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 20. marca naslednje 657. vojno poročilo:

Vzhodno od Mekilija menjačijo se stiki izvidniških oddelkov.

Naš lovski oddelki je takoj začel borbo in zavrnil sovražne bombnike, ki so skušali napasti neko letališče blizu bojišča.

Sestreljeno je bilo eno letalo tipa Curtiss, več drugih pa obstreljevanih s strojnimi.

Močne italijanske in nemške ednice so obnovile silovite akcije bombardiranja proti letališčem Halfar in Ca Venezia in uničile dve letali na tleh, tretje pa v letalskem dvoboju v zraku.

Kraljica in Cesarica med ranjenci

Rim, 20. marca s. Nj. Vel. Kraljica in Imperatorica je bila večerj popoldne v bolnišnici prince Piemontskega. Obiskala je ranjence in se z njimi ljubeznivo razgovarjala. Obisk je trajal dve uri.

Avstralija pred hudo preizkušnjo

Ker je zelo dvomljivo, da bi mogla Amerika poslati zadostno pomoč, se bržkone tudi Avstralija ne bo mogla dolgo upirati japonskemu navalu

Sanghaj, 20. marca s. Pozornost nacionalnih kitajskih listov je te dni posvečena Avstraliji, ki jo na splošno smatrajo za najbližji cilj velike japonske ofenzive. Po pisanju nekoga lista se je bitka dejansko že začela z izkrčevanjem na Novi Gvineji. Da je Avstralija sedaj že popolnoma osamljena in ločena od Anglije, dokazuje med drugim tudi imenovanje generala Mac Arthura za vrhovnega poveljnika avstralske obrambe. Kitajski listi mislijo, da Zedinjene države ne bodo mogle pošiljati zadostnih oboroženih sil in vojnih potrebščin, ker bi Avstralija oboje potrebovala v izredno velikih količinah. Drugi listi menijo, da se bodo Japonci najbrže tudi v Avstraliji poslužili taktike istočasnih izkrčanj na več točkah, ki jim je doslej prinesla toliko uspehov na drugih področjih. Gotovo je, da je obsežnost avstralskega kontinenta branilcem prejš v škodo kakor v korist. Tudi Američani občutijo, da bi izguba luke Port Moresby na Novi Gvineji pomenila začetek konca za Avstralijo, ki bi bila izpostavljena vedno jačjemu japonskemu bombardiranju. V japonskih vojaških krogih na Kitajskem so prepričani, da je usoda Avstralije že zapečatena in da se avstralska vojska ne bo mogla dolgo upirati zaletu japonskih oboroženih sil, ki so pripravljene na silovito ofenzivo. To mnenje je potrdil tudi zastopnik japonske mornarice, ki prav tako izključuje, da bi mogle Zedinjene države poslati primerne rezerve, ker je Pacifik vedno bolj pod kontrolo japonske vojne mornarice.

Rim, 20. marca s. »Daily Mail« objavila članek Knickerbockerja pod naslovom »Avstralija ni prevelika, da bi ne bilo mogoče vdreti vanjo, posebno glede na japonski način vojevanja«. V svojem članku naglašava Knickerbocker, da je Avstralija poslednja postojanka zavezniških sil, ki se bori proti japonskim silam. Če bi se je sovražnik polastil, bi postala trdnjava, iz katere bi ga zlepa ne bilo mogoče pregnati, ker bi tedaj zavezniške sile morale nastopiti proti Japonski z daljnih Aleutskih otokov in z Aljaske. Fantastični načrti pa se uresničujejo, če se hladno pretehta potek vojne na Pacifiškem oceanu. Članek opozarja posebno na japonske letalske sile in na povsem novo strategijo, s katero Japonci metoditno in z vso naglico zavzema-jo eno letališče za drugim. Knickerbocker navaja frazo nekoga Avstralcia, ki je dejal: »Dobri Američani, prosimo vas, da ne čakate, dokler ne spoznate potrebe, da nam pošljete kako pomoč, marveč nam jo pošljite, preden bodo naša mesta pogorela. Ne dopustite, da bi Avstralija postala nov primer gesla: Premalo in prekasno!«

O Javi je Knickerbocker napisal: »Ko smo zapustili Javo, smo vedeli, da je otok padel, noben novinar pa ni menil, da bo za to potrebnih samo šest dni.«

Nesoglasja med Curtinom in londonsko vlado

Stockholm, 20. marca d. Med britansko vlado v Londonu in avstralskim min. predsednikom Curtinom je prišlo do zelo zanimivega dvojnega v zvezi z imenovanjem avstralskega ministra Caseya na odgovorno mesto na Bliznjem vzhodu. Ta dvojni se je v četrtke zvečer nadaljeval, ko je avstralski min. predsednik Curtin izjavil, da avstralska vlada ni bila obveščena, da bo minister Casey imenovan za zastopnika britanskega vojnega kabineta na Bliznjem vzhodu. Avstralski min. predsednik je še pripomnil, da avstralska vlada tudi ni bila vprašana, ali je s tem imenovanjem sporazuma. S polslužbenega mesta v Londonu pa označujejo trditve avstralskega min. predsednika za netočne in je bilo v četrtke zvečer nasprotno objavljeno, da je bila avstralska vlada informirana o imenovanju ministra Caseya za predstavnika britanskega vojnega kabineta na Bliznjem vzhodu.

Sanghaj, 20. marca d. K sporu med predsednikom avstralske vlade Curtinom in angleško vlado v Londonu javljajo iz Canberre, da je avstralski ministriki predsednik Curtin izjavil, da bo na seji avstralskega parlamenta 25. marca objavil vsa pisma in brzojavke, ki so bile izmenjane med njim in predsednikom angleške vlade Churchillom in ministrom Caseyem v zvezi z imenovanjem ministra Caseya za reprezentanta britanskega vojnega kabineta na Bliznjem vzhodu. Kakor znano, je bil Casey imenovan na mesto reprezentanta na Bliznjem vzhodu kot namestnik Lytletona.

Obrambne priprave v Novi Zelandiji

Rim, 20. marca s. Kakor poroča angleška polslužbena agencija, je novozelandski min. predsednik Fraser v novozelandski zbornici podal daljšo izjavo, v kateri je med drugim dejal, da je sedaj v vojni nastopilo razdobje, v katerem si zavezniške sile ne smejo dovoliti niti ene napake.

Sanghaj, 20. marca d. Novozelandska vlada je po informacijah iz Wellingtona odredila, da se v bodoče na ozemlju Nove Zelandije brez posebnega dovoljenja ne smejo prirediti nobena zasebna gradbena dela. Odlok je bil izdan zaradi tega, da bi se vsa industrija in vse razpoložljive delovne sile mobilizirale za izvršitev obrambnih del po izdelanem vladnem načrtu. Tudi ta odlok priča, da gledajo v odgovornih novozelandskih krogih na bližnji japonski napad kot na neizogibno nujnost.

Napad na Port Moresby

Saigon, 20. marca s. Iz Canberre poročajo, da so večje skupine japonskih težkih bombnikov večerj dopoldne znova napadle Port Moresby. Napad je trajal pol ure. V glavnem so japonska letala napadala pristaniške naprave.

Japonska letala nad Salomonskimi otoki

Sanghaj, 20. marca d. Japonska letala so v četrtke v manjših skupinah preletela tudi Salomonske otoke, ki se razprostirajo vzhodno od Nove Gvineje. Kakor javljajo poročila iz Melbourne, so japonska letala na tem otočju bombardirala razne cilje, glede rezultatov pa trdijo avstralska poročila, da je bila povzročena le manjša škoda, dočim človeških žrtev ni bilo.

Na Sumatri

Bangkok, 20. marca s. Z japonskega poročila na Sumatri poročajo, da so japonske čete, ki so se 12. marca izkreale v Labuhanru na severnozgodnji obali otoka, v torek zavzele Pedang na nasprotni obali. Japonske sile so v 6 dneh prodirle preko otoka na dr. go obalo. V tem času so prodirale skoraj po 100 km na dan.

Poslednji nizozemski odpor na Javi strit

Surabaya, 20. marca s. Večerj so japonske čete na otoku Javi strle še poslednji sovražni odpor. Sedaj je tudi vzhodni del otoka popolnoma pod japonsko oblastjo. Japonske čete so prodirle 100 km daleč na vzhod od Surabaya in so zavzele po vrsti Silubondo, Bondovoso in Bamjvangi ob Balijški ožini. Bamjvangi je branilo 250 nizozemskih vojakov.

Tokio, 20. marca s. Po poročilih z Jave je sultan Jogjakarta izjavil, da hoče sodelovati z japonskimi oblastmi v dobro svoje dežele.

Japonski plen na Timorju

Tokio, 20. marca s. Na otoku Timor so Japonci zaplenili dva topova, 12 tankov, 90 avtomobilskih vozil, 30 protiletalskih in protitankovskih topov ter 45 strojin, zajeli pa 1298 ujetnikov.

Ojačeni japonski napadi na Corregidor

Tokio, 20. marca s. »Asahi Shinbun« poroča, da so se japonska ofenziva na Bataanskem polotoku in napadi na Corregidor v zadnjih dneh silno ojačili. Japonski bombniki neprestano bombardirajo utrube na Corregidorju. Po vesteh iz Washingtona priznavajo ameriški krogi, da se je razvel silen japonski napad in da je morala ameriških in filipinskih čet po odhodu generala Mac Arthura močno padla.

Premestitev ameriških poveljnikov s Filipinov

Stockholm, 20. marca d. V četrtke zvečer je po poročilih iz Washingtona ameriško mornariško ministrstvo objavilo dodatni komunikacije o premestitvi ameriških poveljnikov s Filipinov. Komunikacije pravi, da je sedaj tudi ameriški admiral Francis Rockwell, bivši poveljnik ameriškega 16. pomorskega distrikta, ki je imel svoj glavni stan v Cavitu na Filipinih, zapustil poslednjo ameriško obrambno postojanko na polotoku Bataanu. Nadalje pravi komunikacije, da je admiral Rockwell odpotoval s Filipinov skupaj s poveljnikom ameriških kopnih sil generalom Mac Arthurem in da je že v Melbourne v Avstraliji. Službeno washingtonsko poročilo ne navaja nobenih podrobnosti glede značaja novega poveljstva, ki je bilo poverjeno admiralu Rockwellu. V poučenih washingtonskih krogih sodijo, da bo Rockwell imenovan najbrže za vrhovnega poveljnika zavezniških pomorskih sil v jugozapadnem Pacifiku, isto, kakor je bil general Mac Arthur imenovan za poveljnika zavezniških kopnih sil.

Japonci zasedli otok Mindoro

Sanghaj, 20. marca s. Z nekoga japonskega oporišča na Filipinskem otočju poročajo, da so se Japonci po padcu mesta San Jose pcelstili sedaj že vsega otoka Mindoro. Mesto je branil bataljon sovražnih sil, ki se je predal brez vsakega odpora. Otok Mindoro je po velikosti sedmi filipinski otok.

V Birmi

Tokio, 20. marca s. Japonske čete so zavzele birmansko pristanišče Baseln. Angleške čete so se umaknile proti severovzhodu. S tem so Umakili izgubili poslednjo pomorsko prometno zvezo z birmanskim obalo. Japonci prodirajo sedaj po dolinah Iravadija in Sitanga proti severu. Blizu Tungua in Proma so se razvile hude borbe.

Rim, 20. marca s. Angleška polslužbena agencija je objavila, da so se angleške sile, ki operirajo v Birmi, umaknile iz Taravadija.

Buenos Aires, 20. marca s. Vojno ministrstvo v Washingtonu je objavilo, da je bil ameriški general Stimson po pristanku Canškaška imenovan za poveljnika 5. in 6. kitajske armije, ki operirata v Birmi.

Potopljena indijska pomožna vojna ladja

Bangkok, 20. marca s. V New Delhiju je bilo službeno objavljeno, da so sovražne sile potopile indijsko pomožno vojno ladjo »Sofija Ma Jiac«. Del posadke je utonil.

Zatemnitev na Cejlonu

Bangkok, 20. marca s. V London je prišla vest, da je otok Ceylon ponovi popolnoma zatemnjen. Hoteli in gledališča so zaprti. Vsi zasebni avtomobili so bili rekvirirani. Na otoku doslej ni bilo protiletalskih zaklonišč in jih sedaj v naglici grade veliki oddelki delavcev. V Colombo in druge kraje na otoku so prispeli kontingenti indijskih čet.

Poročilo generala Bennetta o bojih na Malaji

Saigon, 20. marca s. Iz Canberre poročajo, da je general Corion Bennett, bivši poveljnik avstralskih sil na Malajskem polotoku, ki je prebežal v Avstralijo v trenutku, ko se je Singapur Japoncem predal, izjavil, da pripravlja posebno poročilo o operacijah na Malajskem polotoku, ki ga bo predložil britanski in avstralski vladi.

Obnova radijske postaje v Singapuru

Sanghaj, 20. marca d. V okviru splošne obnove Singapura popravljajo tudi tamkajšnje radijske postaje, ki so pred okupacijo mesta po japonskih četah ustavile obratovanje. V merodajnih krogih računajo, da bo glavna radijska postaja v Singapuru pričela zopet oddajati v začetku prihodnjega meseca.

Japonska bo razširila vojno izven Azije

Tokio, 20. marca (Domei). Član tiskovnega urada japonskih oboroženih sil major Kinso Nakajima je imel v četrtke zvečer po tokijskem radiu govor, v katerem je naglasil, da je Japonska sedaj pripravljena, da prične zares pravo borbo proti Veliki Britaniji in Ameriki. Naglasil je, da se morajo borbe, ki jih je doslej Japonska vodila proti zavezniškim silam, in doslej dožene japonske zmage nad njimi smatrati bolj kot priprava za glavno vojno, ki se bo šele pričela. Cilj japonskih oboroženih sil je docela streliti Veliko Britanijo in Zedinjene države. V nadaljnjih svojih izjavah je major Nakajima naglasil, da se bodoče borbe Japonske z zavezniškimi silami ne bodo bile na azijskih področjih, ter je celo izrazil svoje obžalovanje, kar je morala doslej Azija na svojih tleh prenašati vse težave bojevanja.

Odlikovani japonski oficirji

Tokio, 20. marca. (Domei.) V vojnem ministrstvu je bil danes objavljen seznam 996 japonskih častnikov, ki jih je cesar odlikoval za posebne zasluge v vojaški službi. Med odlikovanimi častniki je tudi več članov japonske cesarske rodbine.

Telefonska zveza med Tokijem in Kabulom

Tokio, 20. marca. (Domei.) Prometno ministrstvo je objavilo, da je bila otvorjena direktna telefonska zveza med Tokijem in glavnim mestom Afganistana, Kabulom. Promet se je pričel z današnjim dnem.

Pesimizem čungkinške vlade

Tokio, 20. marca s. List »Yomiuri« poroča iz Sanghaja, da je zastopnik čungkinške vlade v govoru, ki ga je imel po radiu, pokazal izredno velik pesimizem, izjavljajoč med drugim, da nima nobene vere v čudeže, ki jih objubljujejo Angleži, Američani in Sovjeti.

Japonski protest v Rio de Janeiru

Tokio, 20. marca s. Agencija Domei poroča, da je japonska vlada protestirala v Rio de Janeiru zaradi protijaponskega glabanja v Braziliji in zaradi predsedniškega dekreta, s katerim je bila odredjena zaplenba premoženja, ki je pripadalo državljanom osi. V protestu pravi japonska vlada, da smatra brazilsko vlado za odgovorno za sleherni razvoj dogodkov, ki bi ga povzročile protijaponske demonstracije in omejitve predsedniškega dekreta.

Japonski protest je bil poslan v Brazilijo s posredovanjem španske vlade, ki je v Rio de Janeiru za ves čas vojne prevzela zastopstvo japonskih interesov.

Včeraj popoldne je japonsko zunanje ministrstvo objavilo polslužbeno izjavo, v kateri pravi, da je Japonska protestirala v Braziliji zaradi represalij, ki jih je pokrenila brazilska vlada zaradi potapljanja brazilskih ladij na Atlantskem oceanu. Japonska polslužbena izjava obeležuje brazilske ukrepe za ilegalne ne le glede na njihovo vsebino, marveč tudi sprito okolščine, da so bili uveljavljeni brez prejšnjih opozoril. Polslužbena izjava opozarja na to, kako Japonci korektno postopajo z brazilskimi državljanji na Japonskem, in na sodelovanje miroljubnih Japoncev v Braziliji z brazilskim narodom.

Pogajanja med Japonsko in Sovjetsko zvezo

Tokio, 20. marca. (Domei.) Na konferenci zastopnikov tujega tiska je službeni zastopnik japonske informacijske urada izjavil, da se nadaljujejo pogajanja med Japonsko in Sovjetsko zvezo glede nesreč, ki so jih sovjetske blodeče mine povzročile japonskim ladjam na Japonskem morju. Glede novih incidentov, ki so jih povzročile blodeče sovjetske mine, siar še ni nikakih službenih poročil, vendar pa je verjetno, da so bile zadnje čase zaradi minskih eksplozij potopljene še tri japonske ribiške ladje.

Nemško vojno poročilo

Vsi sovjetski napadi na polotoku Kerču in pri Harkovu uspešno zavrjeni

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 20. marca. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo večerj naslednje vojno poročilo: Na polotoku Kerču so se izjalovili novi napadi sovražnika, ki jih je izvedel z manjšo silo kakor prejšnje dni.

V Doneški kotlini so nemške in rumunske čete odbile več stihnih napadov sovražnika in mu prizadejale velike izgube. Protinapadi so bili uspešni.

Tudi na drugih odsekih vzhodnega bojišča se nadaljujejo srčite obrambne borbe. V severni Afriki so skupine nemških bojnih letal uspešno napadle vojaške naprave v tobruški trdnjavi.

Bombardiranje letališč na Malti se je podnevi in ponoči nadaljevalo in so pri tem nastali veliki požari in eksplozije.

Nad Sredozemskim morjem so nemška letala sestrelila v letalskih spopadih 8 sovražnih letal, 3 nadaljnjih pa so bila uničena na tleh.

Podporočnik Strelov, prvi pilot neke lovske eskadrile, je večerj na vzhodni fronti sestrelil 7 sovjetskih letal.

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 20. marca. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Na polotoku Kerču je sovražnik zepet napadel z močnejšimi silami. Vsi napadi so bili po hudih bojih odbiti. Uničenih je bilo 28 sovražnikovih oklopnih vozil. Južno od Sevastopolja je bila 18. marca uničena z letalskim torpedom velika petrolejska ladja.

Na doneškem področju so sovjetske čete ponovile svoje brezuspešne napade proti nemško-rumunskim postojankam. Krajevni napad nemških in madžarskih oddelkov je bil uspešen. V odseku vzhodno od Harkova je bil sovražnik po zavrnitvi nadaljnjih napadov vržen nazaj in je utrpel hude izgube.

Tudi v ostalih odsekih fronte so se ponesrečili sovražnikovi napadi. Lastni napadi so prinesli nadaljnje uspehe.

Letalsko orožje je izvršilo uničujoče udarce proti zbirališčem sovjetskih oklopnih voz in čet na polotoku Kerču in je napadalo posebno uspešno letališča ter železniške transporte v srednjem odseku fronte. Sovražnik je izgubil večerj 62 letal, izmed katerih jih je bilo 42 sestreljenih v bojih v zraku. Pet lastnih letal se ni vrnilo.

Frankovska 46. pehotna divizija je od počelca februarja odbila številne napade sovražnikovih sil, ki so bile mnogo v premoči, s budimi izgubami za nasprotnika in je v 11 dneh uničila 162 oklopnih voz. V zadnjih dneh se je odlikoval s posebno hrabrostjo rumunski 33. pehotni polk.

Na otoku Malti so bila bombardirana letališča in postojanke protiletalskih baterij. V Sredozemlju je oddelki nemških lovcev sestrelili tri angleška letala in dosegel tako od začetka vojne svojo 1000. zmago v zraku.

Na morju ob Angliji so nemška bojna letala v pretekli noči potopila južno od Portlanda trgovsko ladjo s 6000 hr. reg. tonami. Dve nadaljnji ladji srednje velikosti sta bili tako hudo poškodovani, da se more računati tudi z njihovim uničenjem. Nadaljnji napadi so bili usmerjeni proti pristaniškim mestom ob angleški južni obali.

Včasu od 16. do 19. marca je izgubil sovražnik 62 letal, od teh 28 nad Sredozemskim morjem in severno Afriko. V istem času smo v borbi proti Angliji izgubili 16 lastnih letal.

Opustošenja v Petrogradu

Bern, 20. marca s. Vesti iz Petrograda kažejo, da so se v zadnjih mesecih oblegovane borbe srčito razvijale in da so v zadnjem času nemški bombniki in nemško topništvo vedno huje napadali oblegano mesto. Mnogo mestnih okrajev je že popolnoma razdejanih. Sredi zime je bilo treba nadalje omejiti prehrano. Pogosti nemški zaporni ogenj onemogoča razdeljevanje živil. Da bi se prihranile zaloge, so v decembru pobili vse pse. Petrograd, ki je bil nekoč arhitekturno izredno lepo mesto, je razdeljan. Admralska palača in velika opera sta bili hudo poškodovani.

Uspešni boji madžarskih čet

Budimpešta, 20. marca d. Šef generalnega štaba madžarskega honveda je večerj v posebnem poročilu objavil uspehe madžarskih čet, ki skupaj z nemškimi četami odbijajo sovjetske napade v južnem delu vzhodnega bojišča. Poročilo pravi:

Nekateri spretni oddelki naših okupacijskih čet so v sodelovanju z nemškimi četami uspešno pomagali pri odbijanju sovjetskih napadov. Sovražniku so bile prizadete hude izgube, dočim so bile izgube na naši strani zelo majhne. Na drugi strani so naše okupacijske čete očistile ozemlje za fronto boljševidskih četnikov in drugih iregularnih oddelkov.

S finskega bojišča

Helsinki, 20. marca s. Finsko vrhovno poveljstvo je snoči objavilo komunikacije, v katerem pravi, da je prišlo v zadnjih 24 urah na Karelski ožini in okrog Aunusa do neznatnih topniških dvobojev. Finski topovi in metulji granat so obstreljevali sovražnikove rove in razdeljali nekaj strojniških gnezdi. V južnem odseku bojišča v vzhodni Kareliji je bil odbit več sovražni napad, ki ga je podpiralo tudi sovražno topništvo. Bolj proti severu so bili na delu le izvidniški oddelki.

Obnova avtobusnega prometa v Ukrajini

Berlin, 20. marca d. Iz Rova v Ukrajini poročajo, da bo 23. marca otvorjena prva nemška avtobusna proga na ukrajinskem ozemlju. Avtobusi, ki bodo na razpolago obktnstvu, bodo vozili med Rovnom in Kijevom. Za sedaj je določeno, da bodo v ponedeljek in torek vozili avtobusi iz Rova v Kijev ob sredah in sobotah pa v obratni smeri. Nadalje javljajo iz Rova, da so se ukrajinska gledališča pričela postopno obnovljati. Ustanovljenih je bilo tudi več potujočih gledališč, ki bodo gostovala po mestih, kjer ne premorejo lastnih odrov. Na sporedu ukrajinskih gledališč so samo domači in nemški avtorji.

Sovjetske in angleške letalske izgube

Berlin, 20. marca s. Nemške letalske sile so v času od 1. do 7. marca uničile 1587 sovjetskih letal. Od teh je bilo v letalskih spopadih sestreljenih 1009. Nadalje je bilo v istem času uničenih 329 angleških letal, tako da so letalske sile v omenjenem tednu izločile iz borbe 1916 sovražnih letal, same pa so v tem času izgubile 292 letal.

Maršal Göring nemškimi poljedelcem

Berlin, 20. marca s. Maršal Göring je večerj izdal proglas nemškim poljedelcem, v katerem se jim je med drugim v imenu nemškega naroda zahvalil za vse, kar so storili, da je dežela dobila vse potrebno za svojo prehrano. Maršal je obeležil velike potrebe v vojnem času na področju prehrane in je poveljeval delo kmečkega prebivalstva, rekoč, da se prav tako uspešno bori v okviru skupnih naporov domovine kako vojska na fronti za doseg končne zmage.

K potopitvi parnika »Montevideo«

Buenos Aires, 20. marca d. Argentinski list »Nacion« objavlja poročilo o potopitvi urugvajskega trgovskega parnika »Montevideo« in piše, da je bil urugvajski parnik prav tako kakor čilski parnik »Tolten« v trenutku torpediranja nerazsvetljen, zaradi česar ga podmornica ni mogla spoznati za nevarno ladjo. List ugotavlja, da v urugvajem poročilu urugvajskega zunanjega ministrstva ta važna okolščina vobče ni bila omenjena. Po poročilih iz Montevidea je bil urugvajski parnik potopljen že 8. marca, urugvajska vlada pa je o potopitvi zvele šele 15. marca, ko so se prvi preživeli člani posadke rešili na obalo Zedinjenih držav.

Buenos Aires, 20. marca d. V četrtke ponoči je bilo v Montevideu objavljeno, da so se v luki Port of Spain na otoku Trinidadu izkrkali nadaljnji štirje mornarji, posodke potopljenega urugvajskega parnika »Montevideo«. Po pripovedovanju teh mornarjev se je urugvajski parnik potopil na 20. stop. severne širine in 69. stop. zapadne dolžine, torej v oddaljenosti približno 1000 milj od vzhodne obale Zedinjenih držav.

Angleška propaganda pod Edenovo kontrolo

Stockholm, 20. marca s. »Svenska Dagbladet« objavlja v poročilu iz Londona, da bo angleška zunanja propaganda postavljena pod kontrolo zunanjega ministra Edena, kakor je v spodnji zbornici izjavil Atlee. Angleški politični krogi pa se kljub temu vprašujejo, ali je Eden sposoben za ta posel.

Kallay o madžarski zunanji politiki

Madžarska bo tudi v bodoče ostala trdno ob strani Italije in Nemčije

Budimpešta, 20. marca. s. Min. predsednik Kallay je podal včeraj v poslanski zbornici važne zunanje in notranje politične izjave. Predvsem je naglasil, da bo nova vlada nadaljevala politiko prejšnje vlade. Madžarska mora posvetiti vse svoje skrbi in vse svoje sile vojni, ki je tudi njena vojna. Madžarski narod se dejansko bori za varnost državnih mej in za obrambo civilizacije, ki jo ogroža Moskva. Madžarska zunanja politika se ravna po nacionalnih interesih in se opira stalno na politiko osi. Madžarska stopa z neomajno vero ob strani Nemčije in Italije v borbi za restavracijo Evrope v okviru novega in pravičnega reda. Naše mesto je neomajno zvesto ob Nemčiji in Italiji in bo tako tudi ostalo v bodoče, ko bo dosežena zmaga in se bo nova Evropa organizirala.

Zbornica je sprejela te izjave predsednika vlade z velikim navdušenjem. Poslanci so vstajali s sedežev in vzklkali Duceju in Hitlerju.

Predsednik vlade je opozoril na potrebo, da se tudi notranja fronta vedno bolj konsolidira, tako da bo narod vreden vojakov, ki se bore na bojiščih. Vlada je sklenila ojačiti svoje delovanje v pogledu izločanja slehernega židovskega vpliva na življenje in državi. Nazadnje je izrazil svoje prepričanje, da se bo vojna zaključila z zmago osi in zaveznikov ter je pozval madžarski narod, naj se še tesneje trne in disciplinirano zastavi vse svoje sile za uspeh države.

Popoldne je Kallay podal podobne izjave tudi v zgornji zbornici.

Budimpešta, 20. marca. s. Te dni namerava madžarska vlada predložiti poslanski zbornici načrt zakona za takojšnjo razlastitev židov. Centralni odbor vlade stranke je v glavnem že odobril načrt novega zakona. Po tem zakonu bo židom odvzetih 789.000 oralo zemlje. Razlastitveni bo med drugimi 54 židovskih veleposelstev.

Nove omejitve v angleški prehrani

Obšutno nazadovanje premogovne proizvodnje

Lizbona, 20. marca. d. Angleški listi poročajo o novih omejitvah v prehrani angleškega prebivalstva, kakor tudi o bližnjem racioniranju potrošne premogete, plina in električnega toka. »Daily Mail« piše, da je proizvodnja premogete v angleških rudnikih docela nezadostna, da bi mogla kriti potrošnjo v sedanjem obsegu. V ostrih besedah očita list britanskim vojaškim oblastem, da so celo leto odločno zavračale vsa prizadevanja civilnih oblasti, da bi iz armade odpustili rudarje, ki so potrebni za delo v premogovnikih. Nato pravi list, da se je poveljstvo britanskih letalskih sil in vojne mornarice šele sedaj pod pritiskom razmer odločilo, da bo odpustilo rudarje, v kolikor iz Anglije še niso bili odpustili drugim na vojaško službo. List opozarja, da je delavski minister obljubil že meseca januarja industrijskim podjetjem, da bodo dobila na razpolago 20.000 mož, ki služijo v armadi, toda ta obljuba se do danes ni bila izpolnjena. Število rudarjev pada od leta do leta, ker mladi delavci

bolje zaslužijo v municijskih tovarnah in jih nič na svetu ne more več pripraviti, da bi šli na delo v premogovnike.

Nadalje poroča omenjeni londonski list, da bo iz uredbo oskrbovalnega ministra Andrewa Duncana ponovno omejena potrošnja papirja. Pomanjkanje papirja postaja od dne do dne občutnejše. Nadalje bo ustavljen izdelovanje kositrnih ali vsaj pokositrenih prevlek za zamaške, izdelovanje vsakovrstnih tub za kreme in mazila, izdelovanje kovinskih listov za zavijanje vsakovrstnega blaga. List napoveduje tudi uredbo oskrbovalnega ministra o izdelovanju zavojev in posod za čaj, kavo, za mleko, v prahu, za vsakovrstne mlečne izdelke, tobak, olja in barve.

V okviru ponovnih velikih omejitev v dodeljevanju bencina so določene tudi velike omejitve v londonskem avtobusnem prometu. Bržkone bo v opoldanskih urah več avtobusnih prog v Londonu popolnoma ustavilo obratovanje.

Ismet Ineni o turški zunanji politiki

Ankara, 20. marca. s. Predsednik republike Ismet Ineni je imel v Smirni govor, v katerem je naglasil, da je Turčija poleg še nekaterih drugih držav ostala izven vojnega, da pa so jo posledice vojne kljub temu zadele. Vedno smo jasno proglasili svojo politiko, je dejal, nasproti vojujočim se državam kakšno dobro voljo in izpolnjevanje svoje pogoditne obveznosti. Z državami, ki so v vojni, je nevtralna in prijateljska politika težavna, toda vlada republike, ki se opira na veliko narodno skupščino, nadaljuje to svojo politiko z vsemi silami in vojni in podaja tako dokaze svoje moči in svojega zaupanja. Ni problema, ki bi ne bil rešen in spričo katerega bi se mogli spreti z vojujočimi se državami. Na našem obzorju ni nebenega oblaka. Ostanimo previdni in se ogradimo pred vsako napovedjo glede poteka vojne. Spričo obširnega področja in zapletenega razvoja vojne je treba upoštevati sleherni možnost. Podvzeli smo vse potrebne ukrepe, naša odločitev za bodočnost je enostavna in jasna: Prizadevali si bomo ostati izven vojne, če pa se to ne bo zgodilo, bomo častno in dostojno izpolnili svojo dolžnost do domovine. Z zaupanjem gledamo v pomlad, je zaključil predsednik, in se zanašamo na svojo moč, ki se ne opira samo na naše orožje, marveč tudi na dobro voljo in odločnost.

Angleške bombe na turško mesto

Ankara, 20. marca. s. Anatolska agencija je objavila: Angleški poslanik je bil v zunanjem ministstvu in je izjavil, da ni izključeno, da so angleška letala po pomoči bombardirala Milas. Angleška vlada bo uvedla preiskavo, a za vsak primer je sedaj izražala svoje globoko obžalovanje. Če se bo izkazalo, da so v resnici angleška letala po pomoči bombardirala turško mesto, bo angleška vlada plačala odškodnino.

Aretacija sovjetskega novinarja v Turčiji

Sofija, 20. marca. s. »Utro« objavlja vest iz Ankare, da je turška policija v vlakcu aretirala bivega poročevalca agencije Tass v Sofiji, Mirozova, ki se je mudil v Sofiji do preteklega poletja in se je po izbruhu vojne s Sovjetsko zvezo umaknil v Turčijo. Vse kaže, da je bila njegova aretacija v zvezi z atentatom na nemškega poslanika v Ankari v Papena.

Trgovinska pogajanja med Turčijo in Švico

Ankara, 20. marca. d. Trgovinska pogajanja med Turčijo in Švico, ki se razvijajo v Ankari, so že tako napredovala, da bo po sodenju dispoziacij že ob koncu tedna podpisana nova trgovinska pogodba med obema državama. S poučene strani se je zvedelo, da bo po novi pogodbi Švica dobavljala Turčiji predvsem nekatere nužno potrebne industrijske izdelke, medtem ko bo Turčija oskrbovala Švico s surovinami. Z novo trgovinsko pogodbo se bo gospodarska povezanost Turčije z Evropo še nadalje okrepila in prav v tem je treba videti glavni uspeh uspešno zaključenih pogajanj med obema državama.

Snežni viharji na švedskem

Stockholm, 20. marca. s. V Švedski divjajo že nekaj dni silni snežni viharji in so nastale hude ovire v prometu, posebno v južnih krajih. Dovoz mleka v Stockholm se je v teh dneh zmanjšal za 40%.

Huda zima na Danskem

Kodanj, 21. marca. s. V Kodanju je divjal včeraj silen snežni vihar. Ves promet v mestu je bil prekinjen. Oskrba prebivalstva je naletela na hude težave. 50% divjačine je poginilo v danskih gozdovalnih zaradi mraza.

Umor dijaka Župca

Ljubljana, 20. marca. Pred nekaj dnevi je odšel v večnost Franc Župca, ki so mu, komaj 22letnemu, prekinili mlado življenje oni temni elementi, katerim je bilo Župcevo delovanje trn v peti. Dijak Župca je položil svoje življenje na žrtvenik visoke sodelovanja med italijanskimi oblastmi in slovenskim ljudstvom, misli, ki edina jamči mir, red in varnost v naši pokrajini.

Franc Župca je bil sin siromašnih staršev, ki so le s skrajno poštrevnostjo lahko dali svojemu otroku priliko za učenje; bil je nadpovprečno nadarjen ter je s svojo veliko vztrajnostjo in pridnostjo premagoval težave vsakdanjega življenja, saj mu življenjska pot kot siromaku ni bila postлана z rožicami. Zaradi svojih duševnih kvalitiet je užival velik ugled med svojimi tovariši katoliškega svetovnega nazora, bil pa je tudi v pogledu fizičnega izživljanja dober voditelj svojim somišljenikom. Udeleževal se je v navdušenjem športnega življenja in je z redko vneto in lepimi uspehi vodil dijaški športni krožek.

Zaradi te svoje vsestranske in idealne delavnosti je bil tudi izbran, da predstavlja slovensko visokošolsko dištvo v novooznanjeni Vseučiliški Organizaciji, ki si je stavila za nalogo, da v novih prilikah neokrnjeno očuva visoko izročilo našega najvišjega znanstvenega zavoda. Prav nikakršnega dvoma ni, da so ga pri tem vodili najidealnejši nagibi in je pokojnik to dejstvo zapečatil tudi s svojo krvjo in s svojimi mladim življenjem. Komunisti, zapriseljeni součrniku vsakega reda, so v njegovi premočrnosti in v njegovi žilavi delavnosti videli veliko opasnost, davi je Župca prevzel zaupniško mesto z ednim namenom, da pomota tovarišem in zavaruje ogroženi obstoj našega vseučilišča. Videli so, kako njevoj vzpored vleče, kako misel vzajemnega sodelovanja pridobiva vedno več tal, zato se jim je porodila zla nakana da sramijo s poti ravno njega kot neopasnejšega nasprotnika.

Kakor pa je umor dijaka Župca vse obdobje vreden, je vendar lahko vsako prepričan, da se delovanje, ki ga je pokojnik posvetil s svojo krvjo, ne bo ustavilo, marveč da se bodo v katoliških vrstah našli tovariši, ki bodo nadaljevali začeto delo, stali bodo na njegovih stopinjah in skrbeli, da doroci seme, ki ga je posejal pokojni Franc Župca.

Včeraj popoldne ob 16. se je vršil pogreb vseučiliškega dijaka Franceta Župca, ki mu je roka komunistov iz ročice ugnatila luč življenja minuli ponedeljek, 16. t. m., zvečer.

Pri žalnem obredu so bili navzoči: pomočnik prefekta David ki je zastopal Visokega komisarja, pokojnik De Ranzo v zastopstvu rovelnika Amiselskega Zbora ljubljanske škof dr. Gregorij Poljan inž. Carra, zeupnik ljubljanske Vseučiliške Organizacije, kot zastopnik Vseučiliškega Tainika, dr. Milko Kos, rektor vseučilišča, dr. Alesani, podpredsednik ljubljanske fakultete, dekana pravne in teološke fakultete, mnoga profesorje vseučilišča, zastopnikov oblasti, kakih 1000 dijakov in velika množica občinstva.

Ko so ksto prinesli iz kapele, kjer se je turpu poklonilo mnoge tovarišev pokojnika, je eden izmed njih med krsto rđal izčrpen življenjski padec dijaka. Podčrtal je njevoj nesebično delovanje v raznih katoliških dijaških društvih ter zlasti njegove organizatorske sposobnosti, ki so se izkazale teko v dijaškem športnem klubu kakor v L.U.O., kjer je opravljal visoko funkcijo podzastupnika. Franc Župca je na tem mestu vztrajno pospeševal neovirano poslovanje vseučilišča.

Govornik je nato orisal idealno življenje mladega pokojnika, ki je med velikimi emocijami težavami dovršil gimnazij v Mariboru in se predlaskim vrnal na pravno fakulteto univerze v Ljubljani. Nato je ožigal morilsko roko, ki je ubila to mnogo obetajočo mlado življenje.

Po blagoslovu se je razvil velikanski sprevod na pokopališče, ki je nač dokazal, da večina naše javnosti ceni idejo pokojnega Župca in da odločno obsola zločinsko početje pešice, ki ji je bil pokojnik z vso pravico nasproten.

Komisarija za občini Gorenji Logatec in Tržišče

Ljubljana, 20. marca. Z današnjim ukazom je Visoki Komisar razpustil redno upravo občine Gorenji Logatec in je imenoval za izrednega občinskega komisarja Fašista Giannantonio Crucila.

Ljubljana, 20. marca

Z današnjim ukazom je Visoki Komisar razpustil redno občinsko upravo občine Tržišče in imenoval za izrednega občinskega komisarja Fašista Reschigga Marija, pok. Massimiliana.

Obnova pooblastil za avtomobilski promet

Z odredbo št. 46. z dne 12. marca 1942-XX je bil podaljšan rok o ukinitvi pooblastil za avtomobilski promet na bencinski pogon, za motorje in trčike do 30. junija 1942-XX, ne da bi bilo za to treba vložiti posebno prošnjo.

Ta ukrep pa se ne tiče posebnih pooblastil za avtomobilski promet na praznike, izven pokrajine in v nočnih urah, ki jih je treba vslej obnoviti ob zapadlosti in v tem smislu vložiti prošnjo na urad za civilno motorizacijo.

Počitniške kolonije GILL-a

Poveljstvo GILL-a pripravlja vse potrebno, da bo poleti odšlo v počitniške kolonije 5000 slovenskih otrok. Priredil se bo poseben tečaj za nadzornike, ki bo trajal 3 meseca. Tega tečaja se bodo udeležile tudi Slovenke.

Parnik „Trepča“ potopljen

Rim, 20. marca. s. Severnoameriško ministrtvo je objavilo, da sta bila na Atlantiskem oceanu torpedirana neki bivši jugoslovanski in neki švedski tovorni parnik, ki sta bila v službi zaveznikov. Torpedirani biveše jugoslovanski parnik je 5052-tonska ladja »Trepča«.

Poplave v Banatu

Bukarešta, 20. marca. s. Generalna direkcija za kontrolo voda je sroč objavila, da so bile zaradi odjuge poplavljenе štiri pokrajine v Banatu. Prebivalstvo so morali iz poplavljenih krajev evakuirati.

Gospodarstvo

Dr. Funk o nemških valutnih vprašanjih

Na obćnem zboru nemške Reichsbanke je nemški državni gospodarski minister in predsednik Reichsbanke dr. Funk zanimivo razpravljaj o nemških valutnih in gospodarskih problemih ter je med drugim navedel naslednje:

Dirigiranje denarnega trga za kritje znatno naraslih finanćnih potreb države in oboroževalne industrije, kakor tudi ureditve plaćnega in kreditnega prometa v zasedenih ozemljih je zahtevalo od nemške Reichsbanke v preteklem letu rastoćo odgovornost. Delo je bilo izvršeno, čeprav je morala Reichsbanka oddati polovico svoje, ga strokovnega oseba, bodisi za službo v vojski ali pa za vršitev nalog, ki so v zvezi s plaćnim in kreditnim prometom v zasedenih ozemljih. Obseg produkcije in dela nemškega naroda, kakor tudi trdno zaupanje v Führerja in konćno zmago je zajamćlo stabilnost nemške valute. Najboljša garancija za valuto v vojni je obseg vojne produkcije in pravočasna skrb za kritje rastoćih vojnih potreb. S koncentracijo proizvodnje, z racionalno uporabo razpoložljivih delovnih moći in s pospeševanjem plaćila med pot storitvi se bo nemška oboroževalna proizvodnja še nadalje dvignila in pocenila.

Celotna proizvodnja Nemćije se je lani nadalje dvignila. Predvsem je narasla oboroževalna proizvodnja in sicer na breme proizvodnje potrošnih dobrin, od katerih je zopet vojska prevzela rastoćo delež, tako da se je civilna potrošnja nadalje skrćila. Dohodki prebivalstva so v večji meri narasli, kakor celotna proizvodnja. Razpoložljiva denarna sredstva gospodarstva so narasla sprićo poine zaposlitve, vključitve novih delovnih moći, povećanja zneskov podpor, izpravitve zalog, kakor tudi s tekoćim ustvarjanjem kredita. Nesoglasje med denarno in blagovno stranjo gospodarstva je v vsaki, dólgo trajajoći vojni neizogibno. To pa ne pomeni, da se mora tem pojavom pustiti prosta pot, ker se dajo posledice vsakega or. ejiti in držati v znosnih mejah. Problem se da rešiti z blagovne strani s tem, da se proizvodnja dobrin poveća in poceni, z denarne strani pa tako, da se s povećanim obdavćenjem zmanjšajo dohodki. Najvećji uspeh se obeta pri istočasni uporabi obeh metod, kar je sedaj v teku. Proizvodnja se stalno dviga, zboljšuje in pocenjuje, vendar tako, da pomanjkanje življenjsko važnih potrošnih dobrin ne povzroća nazadovanje storitve. Z vseh teh strani ne more imeti nemški narod povoda za zaskrbljenost.

Glede vojnega dolga sprićo sedanjega stanja sploh niso na mestu pomisleki. Ta vojni dolg po zmagovitem zaključku vojne ne bo predstavljaj problema, tudi pri daljšem trajanju vojne, saj bo imela Nemćija potem v zadostnem obsegu na razpolago ceneje survine in delovne moći, da se ta dolg odplaća. Potem tudi klirinški dolgov Nemćije ne bodo povzročali težkoć, saj bo potem vsa nemška delovna in produkcijska sposobnost na razpolago za proizvodnjo potrošnih in kulturnih dobrin in za obnovo Evrope ter za dvig življenjskega standarda

Pojasnila k racionirani prodaji tekstilnih predmetov

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino je z okrožnico od 14. t. m. izdal nekaj nadaljnjih pojasnil k predpisom o racionirani prodaji tekstilnih izdelkov in obutve.

Posteljne odeje

Glede na razna vprašanja je določena dolžina in širina posteljnih odej za otroške postelje in za odrasle. Posteljne odeje, ki so navedene v tabeli A, priložene naredbi o racionirani prodaji tekstilnega blaga in obutve, in sicer pod IV/I imajo naslednjo velikost: a) za otroške postelje: za zibelko 70 × 100 cm in 90 × 120 cm in za posteljo 120 × 150 cm; b) za eno ležišće za odrasle 140 × 190 cm in 160 × 210 cm; c) za ležišće za več oseb 190 × 230 cm, 210 × 250 cm in 230 × 270 cm.

Vračenje racioniranega blaga, ki ne ustreza naroćilu

Okrožnica vsebuje tudi podrobne predpise glede vraćanja racioniranega blaga, ki ne ustreza naroćilu. Za vraćanje proizvajalcev, proizvajalcev, grostov proizvajalcev ali grostov grostom veljajo naslednje določbe:

1. Nabavitelj, ki dobavitelju vraća neustrezaćo manufakturno blago, da mu ga nadomesti z drugim ustrezaćim blagom z enakim številom toćk, mora to prijaviti trgovinskemu industrijski zbornici v priporoćenem pismu na obrazcu št. 9. »Oddano« z rdećim pripisom »Vrnjeno blago« in z navedbo številke prijavne nabavne pogodbe, na katero se blago nanaša. V svoji prejemni in oddajni knjigi pa mora zabeleži oddajo. Dobavitelj, ki prejme vrnjeno blago, mora to sporoćiti zbornici v priporoćenem pismu na obrazcu št. 10. »Prejeto« z rdećim pripisom »Vrnjeno blago« in z navedbo številke nabavne pogodbe. V prejemni in oddajni knjigi pa vpiše prejem blaga.

2. Ko dobavitelj odpošlje ustrezaćo blago v zamenjavo za vrnjeno, mora to zopet javiti zbornici v priporoćenem pismu na obrazcu št. 9 »Oddano« z rdećim pripisom »Nadomestilo za vrnjeno blago« in z navedbo številke nabavne pogodbe, nakar vpiše oddajo v prejemno in oddajno knjigo. Kakor hitro prejme nabavitelj od dobavitelja nadomestno blago, mora to prav tako javiti zbornici v priporoćenem pismu na obrazcu št. 10 »Prejeto« z rdećim pripisom »Nadomestitev vrnjenega blaga« z navedbo nabavne pogodbe, nakar prejem vpiše v prejemno in oddajno knjigo.

Če je vrnjeno blago poškodovano ali če dobavitelj ne more odposlati enake kolićine nadomestnega blaga, potem se nabavitelj in dobavitelj držita gornjih predpisov pod toćko I.

Kadar detaľist vraća grostistu ali proizvajalcu neustrezaćo blago zaradi nadomestitve z drugim blagom z enakim številom toćk, vrši trgovinsko prodajo na drobno in mora prijavit zbornici vrnitev blaga v priporoćenem pismu z navedbo blagovanske postavke po tabeli A, kolićine in z navedbo posameznega in skupnega števila toćk. Ko dobavitelj prejme vrnjeno blago mora to v prejemni in oddajni knjigi vpsati. Prav tako mora dobavitelj, ko pošlje detaľistu zahtevano blago, v priporoćenem pismu prijavit pošiljatev zbornici

evropskih narodov. Danes pa je nemški narod v borbi z boljšeizvom in angleško-ameriškim imperialismom in ne more proizvajati mirnodobnih dobrin. Danes se nemški delavci ne borijo samo za Nemćijo, temveć za evropsko kulturo in svobodo, torej za kulturo in svobodo evropskih dežel, ki si danes zaradi nemških klirinških dolgov delajo neotrebne skrbi. Klirinško vprašanje je predvsem plaćilno-tehnića zadeva in ni nobeno valutno-politićno vprašanje. Nemćija uvaća predvsem surovine, ki se takoj plaćajo, dobavlja pa industrijske dobrine, ki se pogosto prodajajo na daljše odplaćilne roke, ki gredo tudi na več let. Iz tega nastajajo prehodne razlike v plaćilnem prometu, ki bodo po plaćilu dobave na dolge plaćilne roke same po sebi izg-nile. Take neizogibne napetosti pa se lahko vsak čas s predumi premostijo. Klirinške terjatve nasproti Nemćiji predstavljajo za evropske novćanićne banke gotovo boljše kritje denarnega obtoka, kakor zlato, čigar bodoa vrednost je še docela nesigurna. Klirinški plaćilni promet pa ima vrhu tega še drugo veliko prednost: doloćitev fiksnih obraćunskih tečajev za posamezna nacionalna gospodarstva ustvarja možnost za do'goroćne produkcijske načrte in daje navzlic vojnim in deviznim predpisom osnovo za povećanje proizvodnje in meddržavne blagovne izmenjave.

Trdnost nemške marke se ni v teku vojne samo ohranila, temveć se je bolj uveljavila. Marka služi danes pretežnemu delu evropske blagovne izmenjave kot obraćunsko osnova. Kar se tiče nesoglasja med obsegom denarnega obtoka in obsegom razpoložljivih dobrin, seveda ni mogoće dopustiti, da bi ta razlika pozneje enkrat zahtevala ostre deflacijske ukrepe. Zato mora država absorbirati prekomerne denarne dohodka, in to v taki meri, da se ne zmanjšuje delovna volja ali vojno važna proizvodnja in tako, da se ne ustvarjajo socialne tećete.

Gospodarstvo bo moralo tudi letos izvršiti velike naloge. Dalekosećni ukrepi za racionalizacijo, ki se sedaj izvajajo, bodo imeli posledice tudi na finanćnem področju. Obrati, pri katerih se bo koncentrirala proizvodnja, bodo potrebovali znatna finanćna srećstva. Finanćne skrbi pa bodo nastale tudi za one obrate, ki bodo morali v tej zvezi ustaviti proizvodnjo in za obrate, ki se jim bo promet zmanjšal, kar velja tudi za trgovino. Vse to pa je potrebno za racionalnejšo organizacijo proizvodnje. Dr. Funk se je na koncu še dotaknil vprašanja borbe proti borzni speculaciji in je izjavil, da bi obžaloval, če bi se izkazala potreba nadomestiti dinamićne metode za dirigiranje tržišć za delnice, z metodo prisilnih tečajev, ker bi ta poslednja meto'la prinesla mnogo težavnih problemov. Nemška Reichsbanka bo vse poskusila, da se navzlic problematiki sedanjega stanja tržišće delnic postavi na zdravo osnovo, za kar pa je potrebno, da so tečaji delnic v skladu z višino obrestovanja in z rentabilnostjo.

Gospodarske vesti

— Industrijska cona v Fiumeu. Uprava svobolne luke Fiume je sklenila na vzvodnem delu področja svobolne luke ustvariti posebno industrijsko cono, ki bo z 2 km dolgo železniško progo zvezana z glavno luko. S posebnim dekretom je tvornicam, ki bodo tu ustanovljene, zajamćena davćna prostost za doloćen čas. Nova industrijska cona leži, kakor rećeno na področju svobolne luke, tako da se bo blago carine prosto uvažalo in zopet izvažalo. Industrijska cona je namenjena predvsem za gospodarski promet med Italijo, Hrvaćsko in Mařarsko.

— Iz italijanskega gospodarstva. Znano italijansko velepodjetje kemićne industrije Montecatini bo predlagalo obćnemu zboru delničarjev povisvanje glavnice od 1.6 na 2 milijardi lir. — Društva za proizvajanje umetne svilne in celulozne volne Chatillon namerava zvišati glavnico od 175 na 275 milijonov lir. — Znano podjetje tećke industrije Ernesto Breda bo zvišalo glavnico od 200 na 250 milijonov lir (to podjetje bo plaćalo za lansko leto 15% dividende nasproti 17% v prejšnjem letu). — Društva Monte Amiata, ki izkorišća velike italijanske rudnike živega srebra, med drugim tudi rudnik v Fariju, bo za lansko leto plaćala nespremenjeno 14% dividendo. — Tvornica avtomobilov in koles »Bianchi« v Milanu bo plaćala na delniško glavnico 56 milijonov lir nespremenjeno 12% dividendo.

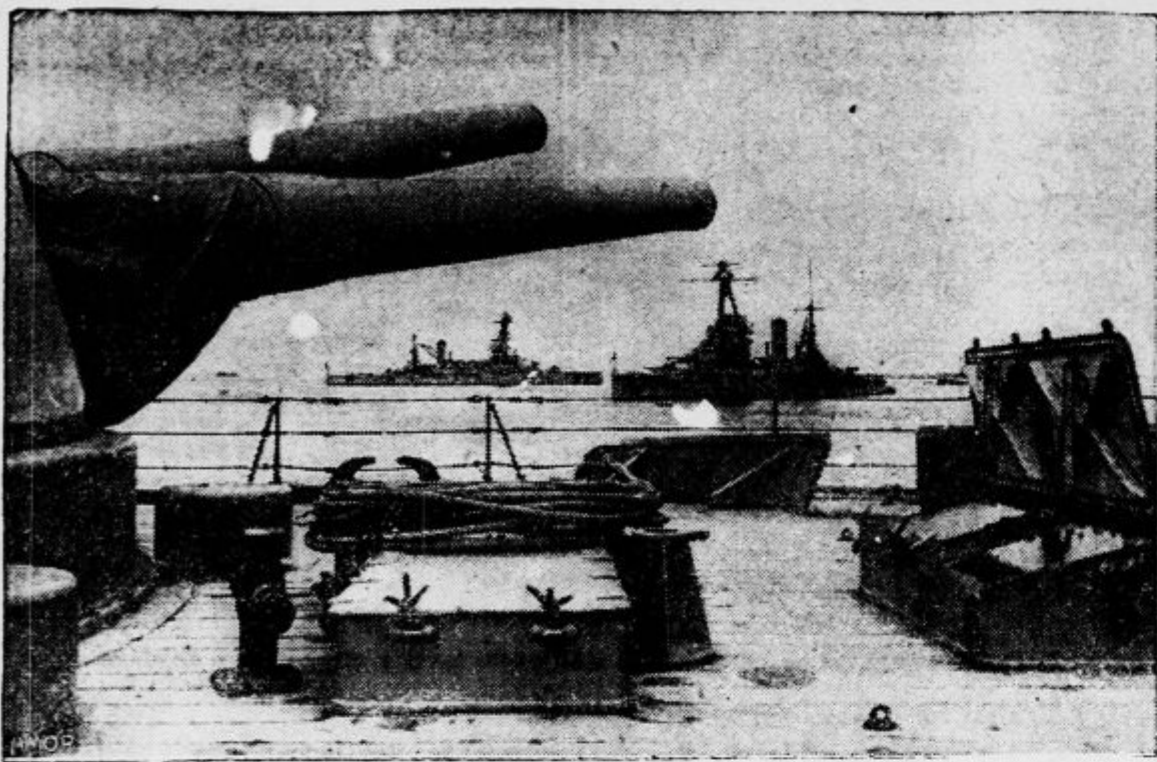
— Maksimalna tarifa za časopisne oglase v Nemćiji. Nemški komisar za cene je doloćil, da tarifa za časopisne oglase ne sme presegati prvotne tarife pri obićnih številkah za 50%, pri nedeljskih številkah pa ne za 55%, pri čemer morajo ostati odstotki popustov nespremenjeni.

— Razširjenje produkcijskega programa hrvatske družbe Bata. Kakor smo že poročali, bo Hrvatska Bata d. d. povišala svojo delniško glavnico od 40 na 150 milijonov kun, o čemer bo sklepal obćni zbor delničarjev 24. t. m. Batova tvornica v Borovu pri Vukovaru ima veliko produkcijsko kapaciteto, ki daleć presega potrebo Hrvatske. Ze pred leti je prićela tvornica izvažati čevlje tudi v druge balkanske države. Tvrdka se bo sedaj v okviru Hrvatske posvetila novim nalogam in si je postavila nov produkcijski program. Za izvršitev tega programa pa so potrebna znatna sredstva, ki jih bo društva dobila od povisjanja glavnice.

— Novi omejitveni ukrepi v Angliji. Po uradni napovedi bodo Angliji docela prepovedane vožnje z avtomobili, ki niso neobhodno potrebne. Za »avto« in junij bodo obroki bencina za »avto« avtomobile zmanjšani na polovico. — 1. julija pa bo odlaćanje bencina za avtomobile docela ustavljeno. Pretrene so tudi doloćbe, ki se tičejo dolžnosti zbiranja starega papirja in ostalega starega materiala. Oni, ki papir mećejo proč, namesto da bi ga oddali zbiralnicam za ta papir, se izpostavljajo denarni in zaporni kazni.

Pomorska bitka pri Javi

Podatki angleške admiraltete potrjujejo japonska poročila o izgubah angleško-ameriškega brodovja

Posnetek s krova neke angleške križarke tipa »Exeter«

Britanska admiralteta je v soboto, kakor smo že poročali, izdala daljši komunikat, v katerem opisuje pomorsko bitko pred Javo 27. februarja, ko so si Japonci izsilili izkrcanje na otoku. Iz objave je razvidno, da je pomorskim silam zaveznikov poveljeval britanski admiral in da je imel nizozemski admiral Helfrich samo formalno poveljstvo.

Zavezniško brodovje je po poročilih angleške admiraltete sestajalo iz angleške težke križarke »Exeter«, iz avstralske lahke križarke »Perth«, iz ameriške težke križarke »Houston«, iz nizozemskih lahkih križark »De Ruyter« in »Java«, iz angleških rušilcev »Electra«, »Jupiter« in »Encounter« ter iz holandskega rušilca »Cortenaer«. Vse našete ladje in še nekatere druge, ki niso bile udeležene v prvi bitki, so bile v spopadu pred Javo ali v nato sledenih bojih naslednjih dni izgubljene. Britanska admiralteta je objavila, da uosodi ladji ni prešla nikakih poročil, toda japonska poročila potrjujejo njihovo potopitev. Na drugi strani angleška admiralteta ne more trditi za nobeno japonsko ladjo, da bi bila v teku teh bojev uničena.

Navedene pomorske sile zaveznikov so 27. februarja okoli 16. priplule na polovico poti med otokom Bavean in Surabaja, kjer so prišle v stik z japonskimi pomorskimi silami. Japonci rušili so zavezniško brodovje takoj napadli s torpedi in je bil že pri tem holandski rušilec »Cortenaer« zadet in potopljen. Križarka »Exeter« je bila zadeta iz 20.3centimetrskega topa z neke japonske križarke naravnost v kotlarno in je morala zmanjšati brzino ter zaostati za drugimi ladjami. Trije angleški rušilci so dobili povelja za protinapad na japonske rušilce. V teku boja je »Electra« izginila v dimu in po poročilu admiraltete se mora smatrati, da je bila potopljena. Zavezniške križarke z izjemo »Exetera« so se približale japonskim ladjam, ki pa so se po angleških vestih umaknile. Seje ponoči se je bitka začela znova. Angleški admiral je poskušal obiti japonske ladje z zapada, da bi napadel konvoj, ki so ga vojne ladje spremljale. Toda japonske ladje so se izkazale prehitre za ta manever. Zavezniška mornarica je odplula proti jugu, da bi zaprla pot proti Javi. Pol ure nato je bil rušilec »Jupiter« s hudo podvodno eksplozijo onespособljen za boj. Čez štiri ure se je potopil v bližini obale, tako da je bilo možno nekaj posadke rešiti. Ob pol 12. ponoči se je srečalo zavezniško brodovje iz 12 milj severno od Rembanga z dvema japonskima križarkama in bitka se je začela znova. Križarka »De Ruyter« je bila zadeta z granato in je takoj spremenila smer, ker se je hotela izogniti torpedom. Toda nenadno sta skoro istočasno sledili eksploziji na obeh holandskih križarkah. »De Ruyter« in »Java« sta se takoj nato potopili.

O ameriški težki križarki »Houston«, o katere boji poročila angleške admiraltete ničesar ne omenja, ni nobenih nadaljnjih vestí. »Exeter«, ki je lahko plul samo še s polovico hitrostjo, je v noči od 28. februarja na 1. marec skupno z angleškim rušilcem »Encounter« in ameriškim rušilcem »Pope« zapustil pristanišče Surabaja. V nedeljo, 1. marca, zjutraj pa je »Exeter« brezščno javljal, da je napaden od treh japonskih rušilcev. Odtlej ni niti o »Exeteru«, niti o obeh spremljajočih rušilcih nobenih poročil. Holandski rušilec »Evertsen« je v Sundskem prelivu zadet na dve japonski križarki, ki sta ga

poškodovali, tako da se je moral umakniti. Za izgubljene se morajo smatrati še naslednje ladje: angleški rušilec »Stronghold« in topovska ladja »Yarra«, kakor tu-

di več pomožnih ladij, o katerih prav tako ni nobenih vestí več.

Pet križark in sedem rušilcev je torej bilo — tudi po poročilu angleške admiraltete — izgubljenih v pomorski bitki pred Javo. Največja izmed njih je bila ameriška težka križarka »Houston«, z 9050 tonami. Posadke je imela 680 moških, oborožena pa je bila med drugim z 9 topovi kalibra 20.3 cm. Ladja je bila zgrajena leta 1929. Angleška težka križarka »Exeter«, katere sestrška ladja »York« je bila potopljena ob priliki nemškega napada na Kreta, je izpodirala 8390 ton vode in imela 650 moških posadke. Oborožena je bila s šestimi 20.3centimetrskiimi topovi in zgrajena leta 1929. Hitrost obeh ladij je znašala 55 do 60 km na uro. Nizozemska križarka »De Ruyter« je imela 6470 ton, 435 moških posadke in je bila spuščena v morje leta 1935. »Java« je bila že starejša ladja, zgrajena leta 1921. Izpodirala je 6670 ton in imela 505 moških posadke. Tudi hitrost teh ladij je znašala preko 50 km na uro.

Od potopljenih angleških rušilcev je bil »Jupiter« najmodernejši. Te vrste ladje izpodirajo po 1690 ton in so bile spuščene v morje v letih 1938 in 1939. Izmed 16 jih je bilo po angleških podatkih doslej potopljenih šest. »Electra« in »Encounter« sta imela vsak po 1375 ton in sta bila zgrajena leta 1934. »Stronghold« je bila starejša ladja iz prvih povojnih let s samo 905 tonami. V istih letih je bil zgrajen tudi ameriški rušilec »Pope«, ki je imel 1190 ton. Oba holandska rušilca »Cortenaer« in »Evertsen« izvirata iz leta 1926 in sta imela po 1316 ton. Topovska ladja »Yarra« je imela 1060 ton in je bila zgrajena leta 1936. Le malo članov posadk teh ladij se je rešilo.

Dvatisočletnice

Leta 59. pr. Kr. se je v Pataviumu, sedanjí Padovi, rodil veliki rimski zgodovinar Tit Livij (Titus Livius), ki je napisal obsežno, 142 knjig obsegajočo zgodovino rimskega imperija od ustanovitve Rima do leta 17. po Kr., ko je umrl. Od tega velikega zgodovinskega dela se nam je do današnjih dni ohranilo le 35 knjig. Ves kulturni svet se letos spominja 2000 letnice rojstva tega slavnega Rimljanca.

Ob spominu na to obletnico so sprožili nekateri listi vprašanje, ali je res poteklo 2000 let, odkar se je rodil Tit Livij, saj se Nemci prav sedaj spominjajo tudi 2000 letnice bitke na Ochsenfeldu ob Renu v Alzaciji, kjer je Julij Cezar leta 58 pred Kr. premagal Ariovista, kralja germanskega plemena Suebov (Svabov) in Alemanov. Zmaga nad Ariovistom je takrat omogočila rimski vojski, da je prešla preko Rena in pomaknila vojaško mejo rimskega imperija daleč proti severovzhodu, odkoder se je šele pol tisočletja kasneje postopno umaknila. V spomin na obletnico bitke na Ochsenfeldu bodo letos v Strassburgu priredili razstavo, ki naj pokaže neprekinjeno nemško tradicijo tega mesta.

Okolnost, da je rojstvo leto Tita Livija leto 59. pred Kr., leto bitke na Ochsenfeldu pa leto 58. pred Kr., daje, kakor omenjeno, nekaterim listom povod, da primerjajo obe obletnici, kajti v enem od obeh primerov mora biti račun pogrešen.

Nemška sodba o bližnjih japonskih ciljih

Budimpeštansko oficijozno glasilo »Pester Lloyd« doznava od svojega berlinskega dopisnika, da so tam z največjo pozornostjo in razumevanjem zabeležili poslednje izjave predsednika japonske vlade Toja, zlasti pa njegovo svarilo Avstraliji in Indiji. Ogromni pomen teh izjav prikazuje v izčrpnem prikazu tokijski dopisnik berlinskega lista »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki je zapisal med drugim:

Japonska politika je pred to vojno začrtala meje svojega življenjskega prostora na zapad nekako do 90 stopnje zemljepisne dolžine, na vzhod pa približno do Nove Gvineje. Vojaško obvladovanje tega velikega prostora se je Japoncem prav za prav posrečilo že v prvih 90 dneh te vojne. Zasedbo Jave so Angličani, Američani in Nizozemci dejansko izgubili ves prostor med Indijo in Avstralijo. Kar bo tu treba še storiti, spada samo še v kategorijo likvidacij posameznih odporih gnezd.

Tokijski poročevalec nemškega lista je prepričan, da čakajo sedaj japonsko vrhovno vojno vodstvo nove naloge, ki pa bodo bržkone bolj politične kakor pa strateške značaja. To je potrdil tudi navedeni govor min. predsednika Toja, naslovljen predvsem na Avstralijo. Prvotno zamisel japonskega življenjskega prostora, kakor smo ga zgoraj naznačili, so namreč med tem dogodki že prehiteli, Indija na eni ter Avstralija in Nova Zelandija na drugi strani so sicer izven prvotnega japonskega programa, toda pod težo vo-

jajškega razvoja so Japonci sedaj prisiljeni gledati preko prvotno zamišljenega življenjskega prostora in zateči se k novim političnim odločitvam, na osnovi katerih bodo morali odrediti smer nadaljnjih vojaških operacij. Kaj je s tem misljeno, je vsakemu jasno. Pojasnjujejo nam to zlasti japonska svarila Indiji in Avstraliji. Avstraliji je bil dan prav za prav zelo kratak rok za odločitev, ali naj ta kontinent sprevidi izvršena dejstva in se po njih ravna, ali pa naj se še nadalje bori kot sestavni del britanskega imperija in postane po washingtonskih in londonskih pričakovanjih prostor kasnejše zavezniške protiofenzive. Položaj Indije je v marsičem podoben položaju Avstralije, čeprav je to vprašanje neprimerno bolj zapleteno.

Tokijski poročevalec nemškega lista priha, skratka, do zaključka, da bosta Avstralija in Indija najbližji nadaljnji cilji Japonske. Tudi v Berlinu so o tem na splošno prepričani, kakor zatrjuje berlinski dopisnik madžarskega oficijoznega glasila. Sam Tojo je namreč uničenje britanskega imperija postavil za pogoj zagotovitve japonskih uspehov na Pacifiku. Pomen Indije, ki je bila doslej glavna opora britanskega imperija na tem področju, je zato na dani, ako pa se bo Japonska odločila za napad na Indijo, bodo njene operacije proti Kalkuti, Ceylonu in Madrasu dejansko postali sestavni del evropske vojne, v kateri bodo seveda padle poslednje odločitve.

Naj bo, kakor da bi bili dve knjižnici, katerih vsaka je urejena po zgornjih navodilih.

Če nimamo mnogo prostora in si prisiljeni postaviti za prvo vrsto knjig še drugo vrsto, potem odberi manj pomembne in eventualno manj lepo vezane (broširane) in jih postavi zadaj.

Treba je še povedati, da ni najbolj okusno, če imajo ljudje v svojih knjižnicah knjige v ovitkih in kasetah. Izjema velja le takrat, če nimajo primerne (najbolje steklene) omare in se bojijo, da se knjige preveč zapraše.

Vse to so le splošne smernice. Vsaka knjižnica naj bo ne le po izboru, ampak tudi po ureditvi odsev lastnikovega duševnega življenja. Čim večkrat si daš opravka s knjižnico, tem bolj ti bo pri srcu in tem lepši red si boš ustvaril.

Nove oblike male trgovine

Prizadevanja okoli racionalizacije proizvodnje, ki se kakor rdeča nit vlečejo skozi vso sodobno proizvodnjo potrošniških dobrin, so se doslej — tako ugotavljajo nemški listi — premalo ozirala na razdelitev proizvedenih dobrin, posebno živil, v mali trgovini. Tako izgubljajo ljudje v trgovinah, v katerih kupujejo svoje dnevne potrebe, brezkoristno zelo mnogo časa zaradi načina postrežbe, jemanja zaželjenega blaga s polic, tehtanja in zavijanja. Zaradi tega se po svetu že leta in

leta trudijo odpraviti te nedostatke. Nemški listi so mnenja, da je praktično vzoren primer rešitve tega problema dal neki trgovec z živili v Dresdenu.

Dotični trgovec je preizkusil dve vrsti trgovine, namreč trgovino brez prodajalca in tako zvano »racio«-trgovino. Oba načina sta se izkazala primerna.

V trgovinah brez prodajalcev nevarnost tatvin ni tako velika kakor se misli, kar so dokazale že trgovine in trgovske hiše z enotnimi cenami, osebni vpliv in stik

Kaznovani trgovci

Ljubljana, 20. marca. V času od 1. do 15. marca je kr. Kvestura na osnovi prijav zaradi prekrškov tržnih odredb in zaradi nedovoljenih spekulacij kaznovala 23 trgovcev. Kaznovani so bili zaradi »dopustnega navijanja cen«: posestnik Alojzij Gosar v Podsmreki št. 15 na 10 dni zapore in 2000 lir globe, prodajalka Marije Zalar iz Cerkvene ulice 11 v Ljubljani na 5 dni zapore, trgovka Ema Tanko iz Kapitejske ulice 3 na 5 dni zapore in 500 lir globe, prodajalka Terezija Brucan z Klečega vrha 9 na 5 dni zapore in 500 lir globe, prodajalka Marija Kandič iz Copove ulice 10 na 7 dni zapore in 200 lir globe ter prodajalka Franciška Smerajc iz Tomačevega 18 na 7 dni zapore in 200 lir globe. Zaradi prodajanja racioniranih živil ob pr-povedanih dneih so bili kaznovani: gostilničar Karel Galdica v Beljaški ulici na 200 lir globe in zaporo gostilne za 30 dni. Enako sta bila kaznovana gostilničarka ošpina Erpič iz Rečne ulice in lastnica ljudske kuhinje Pavlina Hiti v Florijanski ulici 19. Gostilničarka Albina Putrih na Dolenjski cesti 6 pa je bila iz enakega razloga kaznovana z 2 dnevnima zapore, 500 lir globe in zaporo gostilne za 30 dni.

Posestnik France Novak iz Viške ulice 59 je bil kaznovan na 500 lir globe, ker ni prijavil pristojni oblasti nakupa svinj.

Kaznovat« so bili na globo po 500 lir: mehanik Cesar Zeljak na Celovski cesti 102, meh. L. France Kristan na Tyrševi cesti 54 in trgovec Ignac Lesar na Zaloški cesti 55, ker niso prijavili železnih in drugih kovinskih odpadkov.

Posestnik Rudolf Cetič v Kamniški ulici 10 je bil kaznovan na 10 dni zapore in 500 lir globe, upokojenec Alojzij Černe na Vod. nikovi cesti 13 pa na 15 dni zapore in 1000 lir globe, ker sta brez dovoljenja izdelovala mlo.

Trgovci Stanislav Predalič v Fügnerjevi ulici 12 in tiskar Ivan Žagar v Rožni ulici 15 sta bila kaznovana na globo po 1000 lir, ker sta tihotapila meso in slanino.

Prodajalka Gizela Likar na Starem trgu 26 je bila kaznovana z globo 500 lir, ker je prodajala brez odgovarjajočega dovoljenja razno blago.

Gostilničarka Marija Podhradska na Tržaški cesti 85 je bila kaznovana z globo 500 lir, ker ni pripravila in objavila gostilniškega cenika.

Gostilničarka Katarina Vodnik na Podutiku 25 je bila kaznovana z globo 380 lir, ker ni izvesila cenika blaga.

Prodajalka Antonija Remškar v Ulici 29. oktobra št. 1 je bila obsojena na 2 dni zapore, 500 lir globe in zaporo lokala za 30 dni, ker rje kljub prepovedi prodajala piškote.

Prodajalka Antonija Baloh v Kolodvorski ulici 18 je bila obsojena na globo 380 lir, ker ni izvesila cenika svojega blaga.

Koncert pianistke Rossane Bottai

Pianistka Rossana Bottai bo izvajala na svojem prvem koncertu v Ljubljani naslednji spored: 1) Vivaldi: Koncert v d-molu, 2) Chopin: Scherzo v h-molu, Dve etudi in Polonez v a-duru, 3) Musella: Marina. Pick-Mangiagalli: Rondo in Liszt: Rapsodija št. 2. Koncert odlične italijanske pianistke se bo vršil v ponedeljek, dne 23. t. m. ob 18.30 v veliki Filharmonični dvorani. Mlada pianistka uživa že sedaj velik sloves kot izvrstna umetnica dovršene tehnične in globoko občutene klavirske igre, zato opozarjamo na ta koncert. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice. Člani italijanskega kulturnega inštituta dvignejo lahko brezplačno vstopnice do sobote 21. t. m. do 13. ure v tajništvo inštituta.

Mladinska predstava »Jurčka«

Ljubljana, 20. marca. Pred približno sedmimi leti je bila krstna predstava »Jurčka«. Takrat je zrežiral igror Ciril Debevec, Jurčka je igrala Kukičeva, znameniti trije godci pa so bili Cesar, M. Sancin in Debevec. Tista mladina, ki je gledala tedaj to predstavo, je danes že odrasla, toda nihče ni pozabil razigranih šal in improvizacij, ki so si jih zastavljali in brezkonno nagajali, ki so jo slišali, so bili še dolgo vir otroške zabave.

Letošnjo uprizoritev je pripravil, zrežiral in insceniral inž. arh. Bojan Stupica. To je prva mladinska igra, ki jo je zrežiral pri nas. Pripadla je vsebinsko nekoliko zelo posrečeni vstavi, ki jih je pripisal avtor Golia. V inscenacijskem pogledu je Stupica razvil veliko originalnosti in modernega duha ter novih domislov, ki bodo gotovo mladini zelo ugajali. Scensko glasbo je komponiral naš znani pianist Bojan Adamič.

Zgodba o Jurčkovih čudovitih dogodivščinah je sledeča: Ubožnih staršev sin, Jurček (Simčičeva) se napoti zamenjati platno za moko, pa mu jo Veter (Vlad. Skrbinek) med potjo razpiha iz koša. Ko

pride Jurček nič hudega sluteč domov, najde tam tri popotne godce (Potokar, Peček, Raztresen, s cirkusom »Čudež«, katerega člana sta kamela in opica. Cirkus z Jurčkovim rodbino (Gabrijeličeva, Drenovec) vred je lačen — a mokiče ni nikjer. Tedaj se napoti Jurček z zvestim psom Čuvajem in tremi godci iskat Vetra, ki naj bi mu vrnil moko. Po raznih srečanjih, ki prinašajo s seboj niz veselih prizorov, se pojavi Veter in podari v nadomestilo Jurčku čarobno palico, čudovitega petelinčka in skrivnostnih zvoncek.

Jurček in trije godci odidejo s Čuvajem vsi srečni proti domu, toda med potjo jih zatne nevihta, da morajo verediti v krčmi. Goljufivi krčmar (Presetnik) pa spozna vrednost čudovitih Vetrovih darov in jih ponoti zamenja. Zgodba pokaže nadalje, kako spozna Jurček prevaro in kako s pomočjo baihni bitij zopet dobi v last Vetra darila.

Igra »Jurček« vsebuje vse tiste prvne, ki delajo otrokom pravilni svet ljub in blizek: Zivali: pes, opica in kamela, nadalje medvedja družina in kozliček, so že same po sebi sila zanimive in zabavne, zraven njih pa seznanja dramatični mladinci s poosebljenimi prirodnimi silami: Vnetrom (Vlad. Skrbinek), Nevihto (Gale), Snežakom (Brezigar), Vilo (Starčeva) in gozdni mišički. Poleg Jurčkovih staršev nastopata še Urša (Rakarar) in Peter (Košta), ki ju Jurček z čudodelno palico ozdravi.

Sila kratkočasno dejanje, ki ga spremlja glasba, pa je prepleteno s poetičnimi vstavki v naravi in njenih čarih in močeh. Ti odlomki očitujejo Golia zopet močno kot pesnika in dajejo delu vrednost za odraslejšo mladino, ki jih bo domela, med tem ko bodo našli mlajši otroci v pestrih in hitro si sledečih prizorih poln koš zabave. »Jurček« bo dal mladini veliko pobude za njihove igre, kajti akrobacije opice in psa, koračnica možikov, veseli kozliček, Veter in Nevihta, jim bodo neizčrpen vir domačih improvizacij, v katerih se bo otroška domisljija izživljala, oplojena po tej mišni igri.

Maša Slavčeva

Naše gledališče

DRAMA

Sobota, 21. marca ob 17.30: Lepa pustolovščina. Rež. B.

Nedelja, 22. marca ob 14: Jurček. Mladinska predstava. Izven. Cene od 15 lir navzdol. — Ob 17.30: Človek, ki je videl smrt. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol.

Ponedeljek, 23. marca zaprtlo.

Abonenti reda B bodo imeli v soboto ob 17.30 predstavo Fiersove, Callavetove in Reyeve komedije: »Lepa pustolovščina«. V tej salonski komediji je prikazan beg mlade neveste, tik pred poroko. Pustolovščina, ki jo doživljajo od okriljem dobre babice z mladostnim prijateljem, ki jo spremlja na begu, je v raznih, sila zabavnih situacij in dialogov. Kdor želi preživeti resnično zabaven večer, naj ne zamudi obiska te predstave. Režiser J. Kovič.

Velik dogodek za mladino bo letošnja uprizoritev mladinske igre »Jurčeka«, ki jo je napisal Pavel Golia. Delo vsebuje vse tiste prvne, ki so za pravilno bistvene in ki jih otrok razume in ljubi. V njej nastopajo: zivali (pes, kamela, opica, kozliček) bajna bitja, gozdni možički, poosebljene naravne sile: Veter, Nevihta, Snežak, nadalje trije veseli godci 1. dr. Scensko glasbo je komponiral Bojan Adamič, režiser in scenograf je inž. B. Stupica. Predstava bo v nedeljo ob 14.

V nedeljo ob 17.30 bodo igrali komedijo rumunskega pisatelja Victorja Eftimija: »Človek, ki je videl smrt«. Dramatik je pokazal v njej potepuha, ki ga je rešil dober človek pred samomorom, a povzroči s svojim življenjem v majhnem, provincialnem mestecu konflikte, dejavnost in zmene. Lahno satirna igra daje sliko malomeščanskega življenja in pokaže nasprotje, med potepuhovim življenjskim nazorom in meščansko miselnostjo. Delo je zrežiral inž. B. Stupica.

Naslednja dramska premiera bo Bernauerjeva in Oesterjeva veseliga: »Konto X«. To delo je imelo na najrazličnejših srednjeevropskih odrih posebne uspehe, ker vsebuje izredno zabavno komično vlogo in zabava s svojim dejanjem od začetka do konca. Zgodba o misterioznem kontu X, na račun katerega dobro živi obubožna rodbina, ne da bi se tega zavedala, daje mnogo priložnosti za učinkovite prizore. Premiera bo prihodnji teden. Delo bo zrežiral Milan Košič.

OPERA

Sobota, 21. marca ob 17: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Red Ceterk.

Nedelja, 22. marca ob 14: Ples v Operi. Izven. Znižane cene. — Ob 17.30: Orfej in Evridika. Izven.

Nedelja, 23. marca. Zaprtlo.

Nedelja v Operi. Ob 14. bodo peli po daljšem olmoru Heubergerjevo opero: »Ples v Operi« in običajni zasedbi partij. — Ob 17.30 pa bodo uprizorili prvi izven abonmaja Gluckovo opero »Orfej in Evridika«. Zasedba: Orfej - Golobova, Evridika - Vidaličeva, Amor - Nada Stritarjeva.

Obnovite naročnino!

Kako si uredim knjižnico

Mnogo se je že pisalo o tem, kako naj si človek notranje uredi knjižnico, kaj naj vanjo postavi. Včasih je pri takih člankih na koncu mimogrede omenjeno, da bodi knjižnica tudi po zunanjem videzu primerne urejena. Sodim, da je treba reči kaj več tudi o tej stvari, saj ravno tu mnogokrat grešimo.

Večkrat vidimo zlasti tam, kjer imajo le malo knjig, ali pa tam, kjer imajo knjige le, da se z njimi postavijo, a se v resnici prav nič zanje ne zanimajo (tisti namreč, ki res ljubi knjige, gleda tudi na zunanji videz), da imajo knjige postavljene kar brez reda drugo ob drugi, kakor so jih dobili, ali pa da jih vrstijo po barvi ovitka, po velikosti in obzidi...

Oboje je neokusno. Drugo morda celo še bolj ko prvo, zato namreč, ker je bolje, če česa sploh ne napravš, kakor pa, če kaj narediš napačno.

Da mora biti vsaka knjižnica urejena, vemo. A po kakem vidiku?

Če imas le malo knjig, ti urejevanje ne bo delalo mnogo preglavic, ker jih boš uredil samo kronološko, in sicer po pisateljih, ne morda po času, kdaj je bil izvod tiskan. Brž ko boš imel več knjig, boš pa imel za ureditvijo že več dela. Tedaj je najbolje, da knjige postaviš v tri skupine: najprej izvirno domače slovstvo, potem prevodi, končno znanstvene in poljudno znanstvene knjige. V teh skupinah si jih urediš spet kronološko, kar je najpriklad-

nejše, ali pa si napraviš manjše skupine, kjer postaviš skupaj romane, klasike, realiste in tako dalje. V tretji skupini so znanstvene knjige, domače kakor prevodi, urejene po vsebini. Naravoslovne skupaj, tehnične skupaj, zgodovinske skupaj.

Težja je ureditev, če imaš knjige v več jezikih. Če obvladaš po dva jezika enako, si ureš knjige takole: najprej v dveh skupinah, domače slovstvo obeh jezikov, nato prevode (to bo izvirne svetovna literatura), potem spet znanstvene. V prevodni skupini imej knjige čisto brez ozira na jezik, v znanstveni ravno tako. Ako pa ne obvladaš obeh jezikov enako, tedaj si knjige čisto loči. Najprej slovenske, potem francoske, italijanske, nemške, poljubno.

Prizadevanja okoli racionalizacije proizvodnje, ki se kakor rdeča nit vlečejo skozi vso sodobno proizvodnjo potrošniških dobrin, so se doslej — tako ugotavljajo nemški listi — premalo ozirala na razdelitev proizvedenih dobrin, posebno živil, v mali trgovini. Tako izgubljajo ljudje v trgovinah, v katerih kupujejo svoje dnevne potrebe, brezkoristno zelo mnogo časa zaradi načina postrežbe, jemanja zaželjenega blaga s polic, tehtanja in zavijanja. Zaradi tega se po svetu že leta in

Naj bo, kakor da bi bili dve knjižnici, katerih vsaka je urejena po zgornjih navodilih.

Če nimamo mnogo prostora in si prisiljeni postaviti za prvo vrsto knjig še drugo vrsto, potem odberi manj pomembne in eventualno manj lepo vezane (broširane) in jih postavi zadaj.

Treba je še povedati, da ni najbolj okusno, če imajo ljudje v svojih knjižnicah knjige v ovitkih in kasetah. Izjema velja le takrat, če nimajo primerne (najbolje steklene) omare in se bojijo, da se knjige preveč zapraše.

Vse to so le splošne smernice. Vsaka knjižnica naj bo ne le po izboru, ampak tudi po ureditvi odsev lastnikovega duševnega življenja. Čim večkrat si daš opravka s knjižnico, tem bolj ti bo pri srcu in tem lepši red si boš ustvaril.

trgovca s kupcem pa tudi ne bi prenehal, ampak bi s pametno ureditvijo svoje trgovine imel trgovec še svobodnejše roke za obveščanje s svojim kupcem kakor doslej.

Trgovina te vrste je osnovana na načelu: Poslужи se sam! Blago je že omotano, na vsakem paketu je naznačena cena, in kupec ga vzame sam, tako da ni treba nobenega prodajalca. Lastnik trgovine sedi v blagajni, seštevja zneske in prejema denar. Taka vrsta trgovine je seveda mogoča samo tedaj, ako ima veletrgovina, ki jo preskrbuje z blagom, stroje za pakiranje blaga, kar je za malega trgovca primerno tudi zaradi tega, da je obvarovan izgube pri tehtanju. Razen tega je treba, da je blago primerno pakirano, tako da se lahko vidi, kaj je v omotu, kar dviga in pospešuje voljo za kupovanje. Takšno prozorno sredstvo za pakiranje, v katerem je blago varno pred prahom, vplivom zraka, vročino in mrazom, je celofan, ki ga že leta in leta uporabljajo za zavijanje živil, cigaret in luksuznega blaga.

Druga vrsta novih trgovin je tako zvana »racio«-trgovina. Zasnovana je na načelu postrežbe po prodajalcu. Njena največja značilnost so police, po katerih teče popolnoma spakirano blago neprestano naprej kakor na tekočem traku. Omoti z blagom se dajejo na polico od zadaj in tako ni nevarnosti, da bi blago lahko zastaralo. Razen tega je tudi prodajna mišja skrbno urejena in mnogo širša kakor navadno. Na njej stojijo okusno naloženi

zavrtki z blagom, ki se je prej navadno nahajalo neke na policah v ozadju trgovine. Na takšnih prodajnih mizah se lahko razloži na desetine raznih vrst blaga. Razumljivo je samo po sebi, da je kupčeva želja vedno večja, ako ima vsakovrstno blago takoj pred očmi.

Najmočnejši človek na svetu

Iz Švedske poročajo o rekordih nekega 26letnega moža, Nilsa Nilssona po imenu, ki je bržčas najmočnejši človek na svetu. Nilsson je visok 1.88 m in tehta 89 kg. Odlikujejo ga izredno trdne mišice, s katerimi se pravkar producira v nekem ljudskem gledališču v Götensborgu, kjer kaže svojo moč z dejanji, ki vzbujajo neizmerno občudovanje gledalcev.

Zdi se, da je te dni postavil svetovni rekord v dviganju teže. V mestnem parku si je naložil na pleče težko mizo iz jelovega lesa in velem gasilec, naj zlezejo nanjo. Z dovoljenjem poveljnika je zlezlo na desko dvanajst gasilcev, samih krepkih in velikih mož in Nilsson jih je zmagovito nosil po dvorišču vojašnice. N

V zborniku »Südost-Forschungen«, ki ga vodi in urejuje dr. Fritz Valjavec, je izšla razprava ljubljanskega univ. prof. dr. Jakoba Kelemine »Die Meererin«. Na 9 straneh svojega spisa se bavi naš germanist in etnolog s kočevsko balado o lepi Primorki (schöne Meererin). Nemški raziskovalci, zlasti še izdajatelj nemških

IZ LJUBLJANE

* Odočleni ukrepi rumunske vlade. Ministrski svet je sklenil poslati 95 oseb na prisilno bivanje zaradi državni sovražnega delovanja. Med njimi sta tudi bivši propagandni minister Titeanu in ministrski tajnik Armand Calinescu-Radulobol. Zaradi informacijske službe v korist tujih držav sta bila internirana tudi dva Kitajca.

* Madžarski maturanti se prostovoljno javljajo v vojaško službo. Po poročilih nemških listov so se vsi maturanti gimnazije v Klausenburgu prostovoljno prijavili za vojaško službo takoj ko bodo položili zrelostni izpit. Njehovemu vzgledu so

IZ LJUBLJANE

Danes ob 18.30 premiera

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

promeni en Ejaabjano;

V drugem poglavju obravnava dr. Kretzenbacher slovenske predstave demonskih

Revija »Geistige Arbeit« (8. letnik, št. 5) je priobčila razpravo freiburškega profesorja dr. Ericha Seemanna »Deutsches Erbe im slovenischen Volkslied«. V

S Spodnje Štajerske

Z Gorenjskega
O gostovanju celovškega gledališča na

jevnjskih društev, v katerih je med drugimi vključenih 32 starih veteranov, 2 udeležencev vojne leta 1866, 30 bojevnikov z bosanske vojne (leta 1878), ostali pa so se udeležili svetovne vojne. Stari bojevniki so zdaj dobili nalogo da vršijo vojno

Cherubini, rojen 14. septembra 1700 v Rizenah, je največji del svojega dolgega življenja preživel v Franciji, kar pa ga ni motilo, da ne bi tamkaj predstavljal značaj in ljube italijanske glasbe.

Mladinska zborovanja so bila zadnji čas
priljubene v raznih gojenjskih in posevskih

Iz Dolenjskih Toplic

Nemčija in zapadni prostor
Pod tem naslovom je ugledni nemški list

mi, ki jih je treba poznati za iskanje pravih rešitev.

Umrl nam je naš ljubljani brat.

Studija o dirigentu. Friedrich Herzfeld je objavil v Lipskem monografijo o znamenitem nemškem dirigentu Wilhelmu

eda pokazati naša strokovna kritika, ki o morala posvetiti tej važi razpravi področja germano-slovanskih študij vso

aja k podrobnejšemu študiju slovenske
udske pesmi, naslanjajoč se v glavnem

1. letom je spisal skladbi Messa in Inter-
mezzo, z 20. letom je dovršil svojo prvo

odobne glasbene interpretacije pozornost
glasbeno-teoretično zainteresiranih krogov.

SPORT

Prva kolesarska lovorika

Na praznik so dirkali iz Milana v San Remo — v prvi etapi za vožnjo po Italiji

Vožnja po Italiji (Giro d'Italia) je bila dolga leta največja kolesarska prireditve vsake sezone v Italiji, lani in letos pa te slovitelke, ki je v tednu dni ali še več povezala vsa sportna središča v državi z veliko sportno manifestacijo za stotine prijateljev kolesarstva in sporta sploh, ni na sporedu — zaradi neogibnih težav, ki so v sedanjih časih bolj ali manj nepremostljive. Da bi nadomestili nastalo vrzel, so se letos voditelji kolesarskega sporta v Italiji odločili za drugačno izvedbo vožnje po Italiji, ki naj v ločenih dirkah, po posameznih pokrajinah na podlagi skupne ocene vseh uspehov tudi prinese zmagovalcu enakovredno nagrado za prejšnje zmagovalce neprekinjenih dirk po Italiji. Vožnja po Italiji je razdeljena po tem sklepu v devet raznih dirk, od katerih se vsaka izvede posebej v dobi od 19. marca do vklj. 25. oktobra, uspehi pa se nagradajo posebej in obenem skupno za končno zmago. Med te dirke so bile uvrščene: otvoritvena na Jožefovo iz Milana v San Remo in še naslednjih osem: dne 6. aprila vožnja po Laziu, 26. aprila vožnja po Toskani, 10. maja dirka iz Gorizie v Ljubljano in nazaj, 31. maja vožnja po Emiliji, 26. julija vožnja po Venetu, 6. septembra vožnja po Piemontu, 20. septembra vožnja po Campaniji in 25. oktobra vožnja po Lombardiji. Za ocenjevanje so bila izdana posebna navodila, o katerih bomo pisali pri drugi priložnosti, kajti zdaj hočemo zabeležiti samo prve vesti o otvoritveni dirki v tej vožnji po Italiji, ki je bila na minuli praznik na 281,5 km dolgi progi iz Milana v San Remo.

Kolesarska sezona na italijanskih cestah je bila prav za prav otvorjena že pred 10 dnevi z dirko iz Milana v Torino, vendar pa je šele predvčerajšnja vožnja za prvo oceno v vojni krožni vožnji zbrala na startu

vso elito iz kolesarskih vrst

Okrog 70 dirkačev se je odpravilo na pot, ki vodi od Milana v prvem delu po griče-

vitem Piemontu in se dvigne do 532 m visoko na prelaz Turchino, potem pa pade v manj kakor 9 km čisto v ravnino in se vleče z nekaterimi vmesnimi klanci še skoraj 140 km daleč do cilja v San Remu na Rivieri. Tempo vožnje ni bil najhitrejši, ne nazadnje tudi zaradi neugodnih vremenskih okoliščin. Številni favoriti so se pokazali v slabši luči kakor v prejšnjih sezonah, čast prvaka in svoje hiše Bianchi — na dirki so nastopili predvsem vsi profesionalni vozači za svoje tvrdke — pa je rešil Adolfo Leoni, ki se je iz skupine osmih v zaključnem sprintu uspešno vrgel v naskok in pretrgal vrvice na cilju kot prvi — za kolesom dolžino pred svojim tovarišem Bevilacqua, medtem ko je tretje mesto ostalo Favalliju, ki vozi za Legnano. Izredno dobro se je potem uvrstil Cottur iz Triesteja, ki so mu prisodili četrto mesto, in obenem prvo za njegovo tvrdko Visconteo. Še štirje so bili v vodilni skupini, potem pa se je z večjimi ali manjšimi razmaki zvrstila dolga vrsta ostalih. Za dirko je bilo povsod, kjer je potekala, ogromno zanimanje, na kilometre daleč pa so množice gledalcev pričakovale vozače na cilju v solčnem San Remu.

Izmed podrobnih rezultatov beležimo po prvih opisih naslednje:

1) Leoni Adolfo iz Rietia 8:10 (povprečno 34.380 km na uro), 2) Bevilacqua A. iz Venezie (za dolžino cikla), 3) Favalli P. iz Soresine (za pol kolesa), 4) Cottur G. iz Triesteja, 5) De Benedetti iz Tortone, 6) Marangoni M. iz Milana, 7) Broto G. iz Bassana, 8) De Stefanis G. iz Torino (vsi v enakem času kakor zmagovalci), 9) Cinelli C. iz Firenze, 10) Bailo O. iz Serravalle, 11) Bartali G. iz Firenze itd.

Nekaj podrobnosti o tej dirki bo še vrednih zabeležbe — pozneje.

Oglasi v »Jutru« imajo vedno uspeh!

Bogat spored mednarodnih srečanj

Centrala CONI-a v Rimu objavlja dolgo vrsto prireditev, v katerih bo Italija doma ali v tujini angažirana na mednarodnih prireditvah

V drugem vojnem letu se bo mednarodni sportni spored v Italiji aliz italijansko udeležbo drugod — te besede in podatke posnemamo iz zadnje številke »Gazzette dello Sport«, ki daje mesta oficijelnemu seznamu vseh letošnjih mednarodnih prireditev, kakor jih je odobrila centrala CONI-a v Rimu — spet obogatil, saj iz-

kazuje veliko število mednarodnih prireditev, ki samo dokazuje, da se evropska sportna fronta, to je fronta nove Evrope, krepi in širi po smernicah mladih narodov. Sestanki v Berlinu in Budimpešti, kakor tudi oni v Rimu, ki so jih imeli predstavniki italijanskega, nemškega in madžarskega sporta, so mnogo pripomogli k ure-

ditvi medsebojnih odnosov med sportniki iz držav osi in njihovih prijateljev. Italija je v tej družbi prevzela eno vidnih vlog in si nadela izvedbo odn. podpiranje bogatega mednarodnega sporeda, v teku katerega se bo merila na sportnih terenih razen z Nemčijo in Madžarsko tudi s sportnimi tekmeči iz Švedske, Rumunije, Hrvaške, Švice in Spanije. Pri teh tekmovalnih bodo zastopane vse važnejše sportne panoge in sicer lahka atletika, nogomet, kolesarstvo, rokborba, boks, tenis in še nekatere. Vse to kaže, da pri mladih narodih sport ni samo sredstvo za izboljšanje odnosov in spoznavanje narodov, temveč tudi orožje za krepitev telesnih in duševnih sil nove generacije zaradi dosege onih ciljev, ki jih sport ima.

CONI je objavil te dni podrobni seznam vseh sportnih prireditev z mednarodno udeležbo, na italijanskih tleh ali drugod z udeležbo Italije. Iz tega seznama posnemamo tudi za naše čitatelje naslednje glavne podrobnosti:

V teku marca sta razen kolesarske dirke iz Milana v San Remo, ji je minila večeraj in o kateri pišemo na drugem mestu, napovedani še dve manifestaciji takšnega obsega, in sicer v Stockholmu s Švedsko in sabljanju in v Padovi z enim bukreštanskim moštvom v rugbyju.

V teku aprila revanšna tekma z Bukarešto v Pavji v rugbyju, nogometna tekma s Hrvaško v Genovi, mednarodna kolesarska dirka na dirkališču v Milanu, nogometna tekma s Spanijo v Milanu in jadralska tekma z Madžarsko v Triesteu.

V teku maja kolesarska dirka na dirkališču v Milanu, tekma v rugbyju z Rumunijo v Milanu, teniški turnir z Madžarsko v Budimpešti, tekma v rokborbi z Madžarsko v Milanu, teniški turnir s Hrvaško v Zagrebu in kolesarski nastop proti Nemčiji v Elberfeldu.

V teku junija boksarski troboj z Nemčijo in Madžarsko v Rimu, teniški turnir z Nemčijo v Rimu, kolesarska dirka v Milanu, ženski teniški turnir z Nemčijo v Genovi in moški z Madžarsko v Torinu ter jadralski troboj z Nemčijo in Madžarsko v Berlinu.

V teku julija teniški turnir z Nemčijo v Berlinu, atletski dvboj z Nemčijo v Monakovu, ženski teniški turnir s Hrvaško v Zagrebu, mednarodna kolesarska dirka v Milanu, ženski atletski dvboj z Madžarsko na njenih tleh, jadralski troboj z Nemčijo in Madžarsko v Triesteu, mednarodna veslaška regata v Leccu in dirkališna dirka v Padovi.

V teku avgusta atletski troboj z Nemčijo in Madžarsko v Milanu, kolesarska dirka v Milanu, teniški turnir s Hrvaško nekeje v Italiji, ženski teniški turnir z Madžarsko v Budimpešti in boksarski dvboj z Rumunijo.

V teku septembra jadralski miting z udeležbo Švice, Madžarske in Bavarske v Menaggiu, kolesarska dirka po Piemontu v Turinu in še dve taki prireditvi ter jadralski troboj z Nemčijo in Madžarsko ob Blatnem jezeru ter

v oktobru mednarodna dirkališna dirka v Milanu ter še tri enake prireditve z mednarodno udeležbo na italijanskih tleh.

Morda bodo nekateri teh terminov zaradi izrednih razmer še premaknjeni, toda v splošnem je že gotovo, da se bo mednarodni spored razvijal v tem bogatem okviru.

— Italijani pripravljajo svojo nogometno reprezentanco. V četrtek je bila v Firenze ponovna poskusna tekma, v kateri je nova nogometna reprezentanca »azzurrov« nastopila proti kombinirani enajstoričnici iz Pise. Moštvo je zapustilo najboljši vtis in je nasprotnika — čeprav je imel deloma v vratih enega izmed kandidatov za to mesto v reprezentanci — odpravilo v dveh delih igre (po 50 odn. 40 minut) z 10:4. Med streli obilnih golov se je najbolj uveljavil »stari« Piola. — Naknadna prvenstvena tekma iz divizije B med Pro Patrio in Luccheseom se je na igrišču slednjega končala s 6:1 za goste. Moštvo iz Luce od nedelje do nedelje bolj pojema moči in ga tudi čudež ne more rešiti padca v serijo C, ko se bo začela nova sezona.

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Stenodaktilografko

s perfektnim znanjem slovensko-italijanskega jezika, izčim za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Scribere dettagliamente«.

3353-1

Izkušenega vrtnarja

ki razume tudi sadjarstvo, sprejem v službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vrtinar«.

3451-1

Kupim

Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Karbid in vreče

vsako količino kupimo. Tyčeva c. 13 (Figovec, levo dvorišče), tel. 29-27.

3470-7

Izpuhljeno

Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Očala

so bila izgubljena v četrti 19. od 12. do 13. ure od Napoleonevega trga po Emanski cesti. Nalovo v vseh poslovalnicah Jutra.

3452-28

Izgubil sem

sveteni ključev in levo moško rokavico iz mesta do Rožnika. Pošten najditelj naj obobe odda proti nagradi v ogl. odd. Jutra.

3457-28

Rimagliatrice aerodinamica

per calze dei brevetti originali Ernesto Curti

in corso dal 1906.

Rapida e silenziosa

Aerodinamici stroj za pobiranje zank na nogavicah

tzivirnih patentov Ernesto Curti

v obtoku od leta 1906.

Nagel in tih

MILANO

Via A. Mussolini 5

Tel. 65167

INSERIRAJ V »JUTRO«

»He, vi mož! Kam hočete z mojimi čelami?«

»Kako se imenuješ, malček?«

»Peter Porenta.«

»In kako se imenuje tvoj oče?«

»Tudi Porenta.«

»A z imenom?«

»Papaček.«

»Ne, ne, saj ima vendar še eno ime. Kako ga imenuje mama?«

»Stari!«

Fiat Balilla

elegantna 4sedelna limuzina, v najboljšem stanju, predana na pogon z ogeljem, z voznim dovolilom, za 22.000 lir napredaj, Generator delavnica, Tyčeva 13 (Figovec), levo dvorišče, tel. 29-27. 3469-10

Pokistvo

Beseda L. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Modernne spalnice

različnih imitacij ter kuhinjske opreme, nudi najceneje Vidmar, Vodnikova 31.

3465-12

Kolesa

Triciklje različne velikosti, s prva balon-gumom, dobavljajo se po stari ceni: Generator delavnica, Tyčeva 13 (Figovec, levo dvorišče), telefon 29-27.

3471-11

Širite

»JUTRO«

3373-10

Znamke

vsako količino, kompletne zbirke, partije, ali nekompletne, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra z opisom in ceno pod »A. Jerše«.

3134-39

RIBJA PASTETA

Dandanes, ko mora biti vsa prehrana urejena s skrajno racionalnostjo, pač zasluži RIBJA PASTETA La Rocca vsako prednost kot popolno hranilo. V njeno zmes je vmešano ribje meso, čisto olivno olje in zelenjava, tri osnovne prvine, ki so redilne in izredno tečne.

LA ROCCA

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

200 g

E. Salgari:

Črni gusar

Roman

»Morda nas je kdo izdal?« je zamrmral Črni gusar in obmrli na mestu.

»Zdaj gre za to, da si rešimo glave! Moko, tebi zaupam bratovo truplo, ki ga moraš spraviti na ladjo! Poišči na obali naš čoln in se dogovori s Stillerjem.«

»Da, gospod!«

»Če bi nas tu premagali, bo Morgan vedel, kaj mu je storiti. Kakor hitro opraviš naročilo, se vrni in poglej, ali sva še živa.«

»Ne morem se odločiti, da bi vas zapustil, gospod! Močan sem in vam lahko veliko koristim.«

»Nujno želim, da se moj brat pokopje v morju! Večjo uslugo mi storiš, ako pohitiš na »Folgor«.

»Tedi je najbrž vrnem z ojačenjem.«

»Morgan pojde s teboj, to vem zanesljivo. Hiti, patrola je blizu!«

Črnc je storil, kakor mu je velel. Ker so bile straže očitno že presekale pot, je smuknil skozi stranska vrata nekega vrta. Gusar je gledal za njim, dokler ni izginil.

»Zdaj po patroli! Če nam uspe, da se pretolčemo z nenadnim naskokom, lahko pridemo na široko polje in odtod v gozd!«

11

Zdaj so bili na cestnem vogalu in so se skрили za neko hišo. Ena patrola je bila že vidna, druge pa še ni bilo moči opaziti.

Helebardirji so bili zadržali korake. Eden izmed njih, najbrž vodja oddelka, je rekel:

»Lopovi ne morejo biti daleč! Osem nas je, in krčmar v taberni nam je pravil! Sam o teh flibustirjih!«

»Prekleti krčmar!« je zamrmral Carmaux. »Izdal nas je! Če ga dobim v pesti, mu zvrtam v trebuh takšno luknjo, da mu bo izteklo vse vino, kar ga je polokalo v tednu dni!«

Črni gusar je zavijtil sabljo. »Po njih!« je kriknul.

Flibustirja sta se burno vrgla na patrolo, ki je pravkar zavijala okrog vogala, in jela udrihati po nji.

Vojaki, presenečeni od bliskovitega napada, se niso mogli upirati. Umikali so se zdaj na to, zdaj na ono stran, da bi ušli besnim udarcem.

Ko so se otresli strahu, sta bila gusar in njegov tovariš že izginila. Šele zdaj so se zavedeli, da so imeli opravka samo z dvema nasprotnikoma. Zato so jo ubrali za njima, na vse grlo tuleč:

»Primitite ju, držite ju, flibustirja! Držite ju!«

Kapitan in Carmaux sta tekla in tekla, sama ne vedoč, kam. Izgubila sta se v mreževju ulic. Kamor koli sta se obrnila, povsod so bili samo vogali hiš, nikjer pa ne izhoda na polje.

Trušči patrol je bil zbudil prebivalce in spanja. Šlo se je loputanje z okni in vrat. In vmes so počeli streljati iz pušk.

Položaj bežečih je postajal od trenutka do trenutka obupnejši. Bila je nevarnost, da se poplahl razširi proti središču mesta in privabi vso posadko.

»Strela!« je vzkliknil Carmaux med tem, ko sta tekla. »Gaganje teh splašanih gosi naju bo pogubilo! Če se nama ne posreči priti iz mesta, naju čaka smrt na vešalih!«

Zdaj sta bila na koncu tesne ulice, ki ni imela izhoda.

»Kapitan!« je zavpil Carmaux. »V past sva zašla! To je slepa ulica!«

»Ali ni nikjer zidu, da bi splezala na ono stran?«

»Ne, povsod samo visoke hiše!«

»Torej nazaj! Preganjajci so še daleč! Morda pa le še najdeva pot, ki vodi iz mesta.«

V tem ga je mahoma prešinila nova misel. Stal je pred zadnjo hišo, ki je zapirala uličico. Bila je preprosto poslopje, deloma zidana, deloma lesena, in v dve nadstropji. Na ravni strehi je bila majhna terasa s cvetličnimi lonci.

»Carmaux! Hitro odpi ti hišna vrata! Skrijva se tu! Še najbolje bo, da zabiševa sled za seboj.«

»Dobro, najemina tako niti ne stane!« je rekel tovariš in s konico svoje navaje siloma odprl ključavnico.

Begunca sta stopila v hišo in baš še utegnili zapreti vrata za seboj, ko so prihrumeli mimo uličice vojaki na vse grlo kliče: »Držite jih! Primitite jih!«

Flibustirja sta v temi tipala daleč in prišla do stopnic, po katerih sta brez obotavljanja krenila kvišku. Na vrhu sta se ustavila.

»Vendarle morava videti, kje sva, in se seznaniti z drugim prebivalci te hiše!« je menil Carmaux, ki ga niti v najbolj mučnih položajih ni zapustil njegov suhi humor. »Ali bodo siromaki presenečeni!«

Prizgal je košček topničarskega netila in ga razpihal.